

El jardí de les TINTAcions com a agent pedagògic

Pràctiques artístiques per a repensar l'educació des de la interdependència en la formació de mestres d'Educació Infantil.

Treball Final de Màster
Màster Universitari de Recerca en Educació
Especialitat E6 Art, Cos i Moviment

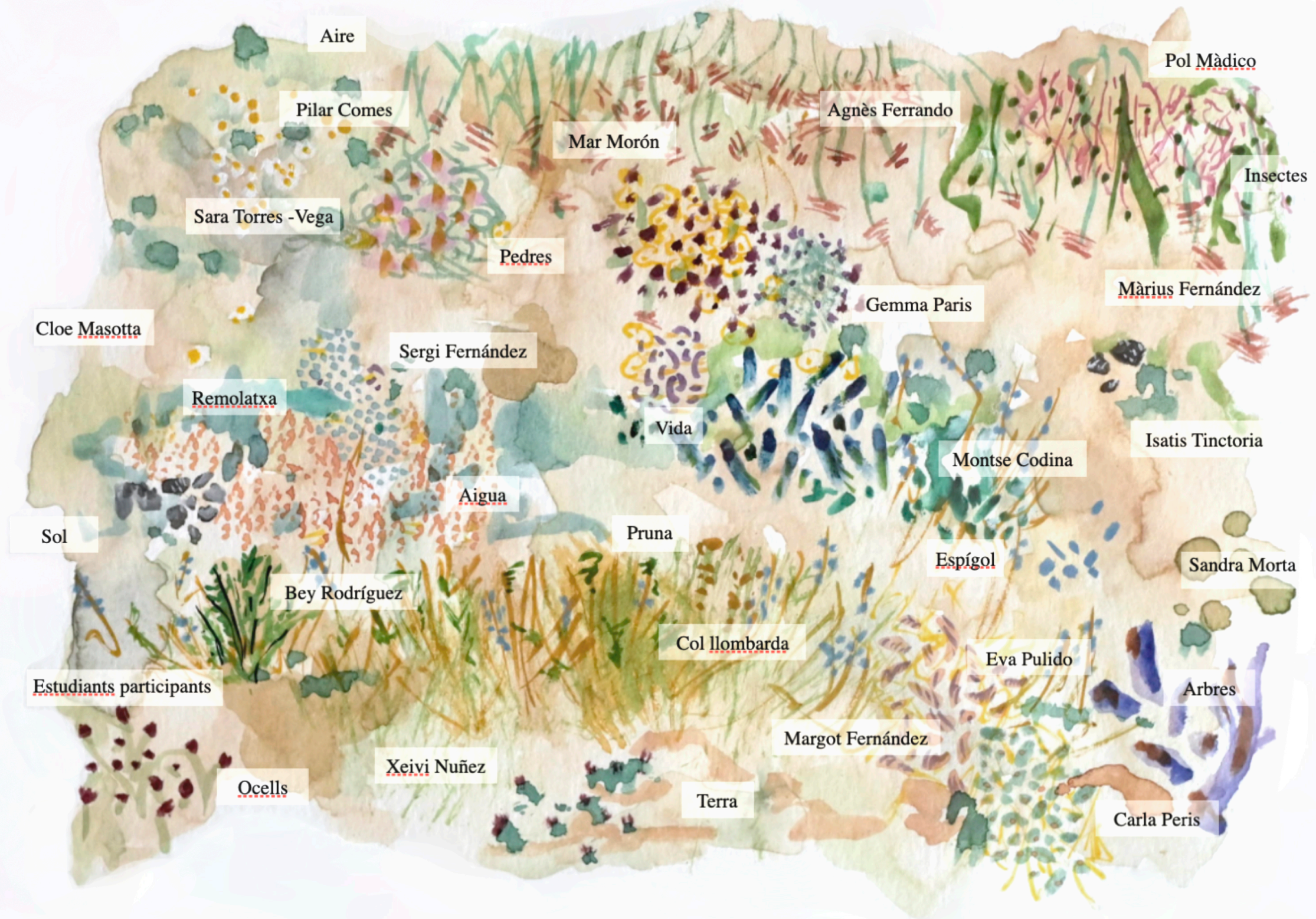
UAB

Universitat Autònoma de Barcelona

Autora Montse Mármol Codina

Tutores del TFM Gemma París i Sara Torres-Vega
Data de defensa 25 de juny de 2026

Agraïments

Resum

L'actual crisi ecosocial posa de manifest la necessitat de repensar les relacions que establim amb el món i el paper que l'educació pot tenir en la construcció d'altres formes d'habitar-lo. En aquest context, aquesta investigació se centra en el Jardí de les TINTAcions, un espai pedagògic situat a la Facultat de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona, des d'on explorar les possibilitats educatives de les pràctiques artístiques en relació amb la natura en la formació inicial de mestres d'Educació Infantil. La recerca s'emmarca en una perspectiva qualitativa inspirada en la Recerca Educativa Basada en les Arts i l'A/R/Tografia, entenent les pràctiques artístiques com una forma de producció de coneixement i de relació amb l'entorn. A través de les experiències desenvolupades al jardí, s'analitza de quina manera la trobada entre art i natura pot afavorir formes d'atenció, sensibilitat i relació vinculades a la interdependència. Entenem aquest espai com un dispositiu pedagògic que possibilita experiències d'aprenentatge connectades amb la materialitat, l'observació i els processos de vida, contribuint a ampliar els imaginaris sobre la natura i a repensar el paper de les futures mestres en la construcció de pràctiques educatives més sostenibles i respectuoses amb el món viu.

Paraules clau: crisi ecosocial; pràctica artística; formació inicial de mestres; interdependència; natura; recerca basada en les arts.

Abstract The current ecosocial crisis highlights the need to rethink the relationships we establish with the world and the role that education can play in fostering other ways of inhabiting it. Within this context, this study focuses on the Jardí de les TINTAcions, a pedagogical space located at the Faculty of Education Sciences of the Universitat Autònoma de Barcelona, from which to explore the educational potential of artistic practices in relation to nature within initial early childhood teacher education. The research is framed within a qualitative perspective inspired by Arts-Based Educational Research and A/R/Tography, understanding artistic practices as a way of producing knowledge and relating to the environment. Through the experiences developed in the garden, the study examines how encounters between art and nature may foster forms of attention, sensitivity and relationships linked to interdependence. The garden is understood as a pedagogical device that enables learning experiences connected to materiality, observation and life processes, contributing to broaden imaginaries of nature and to rethink the role of future teachers in the construction of more sustainable and respectful educational practices towards the living world.

Keywords: ecosocial crisis; artistic practice; initial teacher education; interdependence; nature; arts-based research.

Sumari

1. INTRODUCCIÓ	6
2. JUSTIFICACIÓ	8
3. MARC TEÒRIC	10
3.1. Crisi ecosocial, natura i interdependència	10
3.2. Educació i formes d'aprenentatge	11
3.3. Pràctica artística, experiència i formes de coneixement	13
3.4. Referents artístics i pràctiques en relació amb la natura	14
3.4.1. Herman de Vries	14
3.4.2. Ana Mendieta	16
3.4.3. Judy Ling Wong	17
3.4.4. Hilma af Klint	18
3.4.5. Otobong Nkanga	19
4. PREGUNTES DE RECERCA I OBJECTIUS	20
5. MARC METODOLÒGIC	21
5.1. Aproximació metodològica	21
5.2. Context de la recerca	22
5.3. Mostra i participants	24
5.4. Disseny de la recerca	25
5.5. Desenvolupament de la intervenció	26
5.6. Descripció de les sessions i les pràctiques desenvolupades	27

5.6.1. Sessió 1. Natura i imaginari col·lectiu	27
5.6.2. Sessió 2. Descriure un jardí a través de llenguatge visual	28
5.6.3. Sessió 3. Relectura i transformació de les produccions visuals	29
5.6.4. Sessió 4. Experimentació amb pigments i tintes naturals	30
5.7. Instruments de recollida de dades	31
5.7.1. Qüestionari	31
5.7.2. Observació participant	33
5.7.3. Produccions artístiques	33
5.7.4. Diari A/R/Togràfic	34
5.8. Procés de recollida de dades	35
5.9. Estratègia d'anàlisi de les dades	36
5.9.1. Aspectes ètics	36
5.9.2. Criteris de rigor i qualitat científica	36
6. RESULTATS	38
6.1. Qüestionaris inicials i finals	38
6.2. Observació participant	42
6.3. Produccions visuals	58
6.4. Diari A/R/Togràfic	62
7. DISCUSSIÓ DE RESULTATS	69
8. CONCLUSIONS	71
9. LIMITACIONS I LÍNIES FUTURES	73
10. BIBLIOGRAFIA	74
ANNEXOS	77

1. Introducció

Aquest Treball Final de Màster presenta una investigació desenvolupada durant el curs 2025-2026 al Jardí de les TINTAcions, un espai pedagògic situat a la Facultat de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona. L'estudi se centra en l'exploració del potencial educatiu de les pràctiques artístiques en relació amb la natura en la formació inicial de mestres d'Educació Infantil, prenent com a context una proposta educativa desenvolupada amb estudiants de tercer curs del grau.

La recerca s'emmarca dins d'una perspectiva qualitativa inspirada en la Recerca Educativa Basada en les Arts (ABER) i l'A/R/Tografia i parteix de l'interès per comprendre de quina manera les pràctiques artístiques desenvolupades en un espai viu poden afavorir formes d'atenció, sensibilitat i relació amb l'entorn vinculades a la interdependència. A través de diferents experiències d'observació, experimentació i creació artística, les participants són convidades a aproximar-se al jardí com a espai d'aprenentatge, investigació i relació.

Després de la justificació de la recerca, el treball presenta un marc teòric que aborda aspectes vinculats a la crisi ecosocial, la interdependència, les relacions entre educació i natura, i el potencial de les pràctiques artístiques com a forma de coneixement i de relació amb el món. També s'hi incorporen diversos referents artístics que contribueixen a contextualitzar la proposta desenvolupada.

A continuació, s'exposa el marc metodològic, on es descriuen el context de la investigació, les participants, el disseny de la recerca, les sessions desenvolupades i els instruments utilitzats per a la recollida i l'anàlisi de

dades. Així mateix, es detallen els criteris de rigor i qualitat científica, així com les consideracions ètiques que han orientat el procés.

L'apartat de resultats recull les principals aportacions derivades de l'anàlisi dels qüestionaris, l'observació participant, les produccions visuals i el diari A/R/Togràfic. Posteriorment, aquests resultats es posen en diàleg amb el marc teòric en l'apartat de discussió, amb la finalitat d'identificar coincidències, tensions i possibles aportacions al camp d'estudi.

Finalment, el treball presenta les conclusions de la investigació, les limitacions de l'estudi i algunes línies de continuïtat que poden orientar futures recerques. El document es tanca amb les referències bibliogràfiques i els annexos, on es recullen els materials complementaris utilitzats durant el procés d'investigació.

**“El camí que condueix a l’intel·lecte
ha de passar pel cor”**

–Schiller

2. Justificació

La present investigació sorgeix de la necessitat d'interrogar les formes de relació que mantenim amb el món en un context marcat per la **crisi ecosocial**. Davant uns models de desenvolupament basats en el creixement il·limitat, la productivitat i l'explotació dels recursos, es fa cada vegada més urgent repensar la posició que ocupem dins dels ecosistemes dels quals formem part. Aquesta qüestió implica reconèixer la **vulnerabilitat compartida** que sosté la vida i les múltiples relacions de dependència que vinculen persones, territoris, materials i altres éssers vius. En aquest sentit, perspectives com l'ecofeminisme, l'ecologia política o el posthumanisme han contribuït a qüestionar les visions antropocèntriques del món i a plantejar la necessitat de construir formes de relació més conscients de la **interdependència** i l'**ecodependència** que caracteritzen tota forma de vida.

És en el marc d'aquestes inquietuds que s'inscriu la meua **pràctica artística** dels darrers anys. A través de processos de **recerca-creació** desenvolupats en contacte sostingut amb entorns naturals, especialment en un bosc situat als rodals de la meua ciutat, han anat emergint preguntes vinculades a la relació entre humans i natura, a la **fragilitat dels ecosistemes** i a les formes de coexistència amb allò **més-que-humà**. Desenvolupada a través de diferents llenguatges –fotografia, dibuix, vídeo, instal·lació i escriptura– aquesta pràctica ha esdevingut un espai des d'on explorar formes d'aproximació al món basades en l'observació, l'atenció i la relació.

Paral·lelament, la lectura d'autores i autors com Yayo Herrero, Timothy Morton o Herman de Vries ha contribuït a ampliar i situar teòricament qüestions que ja havien emergit en la pràctica. Progressivament, aquestes preguntes han anat configurant una mirada cada vegada més interessada en les relacions entre **art, natura i educació**, així com en el potencial de les pràctiques artístiques per

generar experiències capaces d'afavorir formes d'atenció i vinculació amb l'entorn.

Aquest interès es va veure reforçat a través del desenvolupament de projectes artístics en contextos educatius de primària, secundària i educació especial. Experiències com *Cartes d'amor a les pedres*, realitzada amb alumnes de quart de primària de l'Escola Ribatallada de Sabadell, van permetre observar com les pràctiques artístiques desenvolupades en relació amb la natura poden generar **espais significatius d'aprenentatge**. Aquestes experiències van contribuir a consolidar també la intuïció que la trobada entre art, natura i educació constitueix un camp especialment fèril per abordar alguns dels **reptes educatius i ecosocials** del present.

Aquesta trajectòria explica també l'elecció d'una aproximació metodològica inspirada en la **Recerca Educativa Basada en les Arts (ABER)** i en l'**A/R/Tografia**, perspectives que permeten reconèixer la pràctica artística no només com un objecte d'estudi, sinó també com una forma legítima de **producció de coneixement**. Des d'aquest posicionament, la investigació entén la creació artística, la pràctica educativa i la recerca com a àmbits interrelacionats que poden contribuir conjuntament a la comprensió de fenòmens educatius complexos.

La possibilitat de desenvolupar la meua activitat docent a la Universitat Autònoma de Barcelona i de participar en les iniciatives impulsades des de la Unitat de Didàctica de l'Expressió Plàstica va obrir la possibilitat de traslladar aquestes preguntes a l'àmbit de la **formació inicial de mestres**. En aquest context, el **Jardí de les TINTacions** es presenta com un espai pedagògic especialment rellevant per explorar de quina manera les pràctiques artístiques

en relació amb la natura poden contribuir a generar experiències d'aprenentatge vinculades a l'atenció, la sensibilitat, la interdependència i la cura.

La pertinència d'aquesta investigació rau, per tant, en la necessitat de generar coneixement sobre experiències educatives capaces de respondre als reptes del present des d'una perspectiva ecològica, relacional i sensible a la vida. Al mateix temps, la recerca pretén contribuir a la comprensió del potencial educatiu dels **espais pedagògics vius** en la formació inicial de mestres d'Educació Infantil. Les futures docents tindran un paper fonamental en la construcció dels imaginaris, valors i formes de relació amb el món de les noves generacions. Per tant, explorar de quina manera les pràctiques artístiques poden contribuir a aquest procés esdevé una qüestió especialment rellevant en el context actual.

3 .Marc teòric

3.1 Crisi ecosocial, natura i interdependència

En les darreres dècades, la **crisi ecosocial** ha deixat de ser una idea abstracta per esdevenir una condició que determina el nostre present, tot i que sovint es manifesta de formes disperses i difícils de reconèixer (Morton, 2018). Les **alteracions dels equilibris ecològics, les transformacions ambientals i la pèrdua de biodiversitat** travessen de manera subtil i quotidiana les formes en què habitem el món. Aquests desplaçaments afecten també les formes de percebre, de relacionar-nos i de comprendre la nostra pròpia existència.

Malgrat aquesta presència constant, la resposta davant la crisi ecosocial sovint no es correspon amb la seva gravetat. Les formes d'acció que s'articulen resulten parcials o insuficients, en un context en què es fa difícil comprendre l'abast real del que està passant. Aquesta tensió entre la urgència de la situació i la dificultat per actuar ha generat diferents marcs d'interpretació que intenten explicar aquest desajust. La complexitat, la dimensió temporal i l'escala global d'aquests processos introdueixen una distància entre la crisi i l'experiència directa.

El concepte d'*hiperobjectes*, introduït per Morton, permet comprendre aquesta distància, ja que fa referència a objectes distribuïts en el temps i l'espai que excedeixen l'escala humana i desafien la comprensió immediata (Morton, 2013). L'escalfament global o el canvi climàtic en són alguns exemples. La seva naturalesa dispersa fa que es manifestin a través de

fragments i efectes parcials, dificultant-ne la percepció i la comprensió. Aquesta condició contribueix a generar una desconexió entre allò que està passant i la manera com ho percebem, ho interpretem i hi responem.

La manera com les societats occidentals modernes han construït la relació amb la natura ha estat marcada per una **separació progressiva entre natura i cultura**, entenent el món natural com una realitat externa, diferenciada de l'experiència humana. Aquesta mirada ha consolidat l'imaginari antropocèntric en què la natura ha estat concebuda principalment com a recurs, escenari o espai d'explotació, reforçant una comprensió parcel·lada i jeràrquica de les relacions entre humans i no humans.

Entendre la natura com una realitat externa i diferenciada de l'experiència humana ha tingut conseqüències profundes tant en les formes d'organització social i econòmica com en les maneres de percebre i habitar el món (Herrero, 2024). La progressiva desvinculació dels processos naturals ha contribuït a consolidar formes d'existència cada vegada més mediatitzades i allunyades de les condicions ecològiques de les quals depenem. En aquest context, **la natura tendeix a ser concebuda com un espai extern**, distant i desconegut, subordinat a les necessitats humanes, més que no pas com una xarxa de relacions de la qual formem part (Latour, 2020).

Aquesta distància afecta tant la comprensió dels fenòmens globals com la manera com es construeix la relació amb l'entorn. La dificultat per situar la crisi en termes concrets es manifesta en formes d'experiència cada vegada més desvinculades dels processos naturals i dels equilibris ecològics que sostenen la vida (Herrero, 2024). Aquesta realitat es fa visible en diferents situacions, com ara la **dificultat per sostenir l'atenció en l'entorn immediat, la pèrdua de familiaritat amb els processos naturals**, la reducció del contacte directe amb la matèria i els seus ritmes o la percepció cada vegada més mediatitzada de la vida. Aquestes formes de relació configuren una manera d'estar al món en què la proximitat amb els sistemes vius es debilita i es dilueix en experiències descontextualitzades que ens allunyen de la consciència de pertinença al món viu (Haraway, 2020).

La disminució de les experiències directes amb la natura ha estat descrita per Louv (2005) a través del concepte de *dèficit de natura*, que impacta en la relació amb l'entorn i en les formes de percepció, interpretació i atenció. Aquesta **pèrdua de vincle travessa també l'àmbit cultural i educatiu** i contribueix a consolidar una mirada distant, instrumental i progressivament allunyada del món natural.

Des de la perspectiva de l'**ecofeminisme**, la vida humana es construeix en una xarxa de dependències que sovint romanen invisibilitzades. Herrero (2022) assenyala que aquesta realitat es manifesta en una doble dependència: l'**ecodependència**, vinculada als sistemes naturals que sostenen la vida, i la **interdependència**, vinculada als vincles i les cures que establim amb altres persones. Aquesta distinció no implica una separació entre àmbits, sinó que **permet visibilitzar les múltiples relacions que fan possible la vida**. Assumir aquestes condicions implica desplaçar els imaginaris d'autonomia i control i situar la vulnerabilitat, la reciprocitat i la cura com a dimensions constitutives de l'existència.

Aquest desplaçament implica també reconsiderar la manera com s'entenen les relacions entre humans i no humans, ja que des d'aquesta perspectiva, **el món es configura com una trama d'interaccions** en què cap element existeix

de manera aïllada, sinó en relació amb altres (Latour, 2020). **Les fronteres entre natura i cultura perden centralitat** i emergeix una comprensió més situada i interconnectada de la realitat, en què humans, materials, organismes i entorns participen mútuament en la configuració de les experiències i les formes de vida.

En aquest escenari, **l'educació apareix com un espai des d'on abordar aquestes tensions** i desajustos, amb la possibilitat de generar experiències capaces de reconstruir formes de relació més conscients amb la natura i amb els contextos que habitem. La seva potencialitat no es limita a la transmissió de coneixement, sinó que es desplega en la creació de contextos en què aquests vincles poden ser experimentats, qüestionats i reformulats des de l'experiència directa (Herrero, 2022).

Aquesta perspectiva obre la necessitat de pensar quines pràctiques educatives poden afavorir aquests processos i de quina manera **es poden generar espais d'aprenentatge que involucrin el cos, la percepció i la relació amb l'entorn**.

3.2 Educació i formes d'aprenentatge

L'educació es pot entendre com un espai fèrtil des d'on s'obren camins de relació amb el món i formes de situar-s'hi. Més enllà de la transmissió de coneixement, les pràctiques educatives intervenen en la configuració de la mirada, en la forma d'interpretar el món i en com els subjectes s'inscriuen en els contextos que habiten.

Des d'aquesta perspectiva, educar implica generar les condicions perquè es donin formes de creixement i transformació, en què l'aprenentatge es construeix com una experiència que requereix temps, atenció i cura. La metàfora del cultiu permet pensar l'educació com una pràctica que acompanya trajectòries d'aprenentatge, respectant ritmes, habilitats i interessos.

Aquesta mirada situa **l'escola com un espai des d'on assajar formes d'estar en el món**, un entorn en què es poden generar experiències que permetin aprendre a viure, a relacionar-se amb l'entorn i amb els elements que el conformen, així com amb un mateix i amb els altres. L'educació es configura així com un indret des d'on cultivar formes d'atenció, de relació i de construcció de sentit (Biesta, 2011; Freire, 2011). En aquesta línia, Biesta (2011) defensa **una educació centrada en el món**, en què l'escola esdevé un espai que ofereix temps per observar, experimentar i construir una relació significativa amb el món.

En aquest marc, es fa necessari **revisar com s'estan conformant les pràctiques educatives** i quines formes d'aprenentatge s'estan promovent. Diversos autors han assenyalat que els models educatius contemporanis han tendit a prioritzar la transmissió de coneixement, la fragmentació dels sabers i l'assoliment de resultats mesurables, relegant sovint dimensions vinculades a l'experiència, la relació i la construcció de sentit (Biesta, 2011). Aquestes orientacions han contribuït a generar formes d'aprenentatge deslligades de l'experiència i del context, dificultant la construcció de vincles significatius amb allò que s'aprèn i amb l'entorn en què es desenvolupa.

Aquest escenari no es pot desvincular de lògiques socials més àmplies orientades al rendiment i a la productivitat que tendeixen a desplaçar dimensions com l'atenció, la relació o el temps necessari per a l'experiència (Han, 2024). En aquest sentit, es pot entendre que les pràctiques educatives actuals s'inscriuen en **una cultura que ha construït una idea de normalitat que entra en conflicte amb les condicions que sostenen la vida**, generant un desajust tangible entre allò que es promou i allò que és realment essencial (Herrero, 2024).

Davant d'aquest context, **es fa necessari un desplaçament** en la manera d'entendre l'aprenentatge, situant l'experiència, la relació i **la formació del subjecte en el centre de l'acció educativa**. Des d'aquesta perspectiva, l'experiència no es redueix a l'acumulació d'informació o a la simple successió d'esdeveniments, sinó que implica que alguna cosa ens afecti i ens transformi. Tal com assenyala Larrosa (2006), l'experiència és allò que ens passa i que, en passar-nos, incideix en la manera com ens comprenem i ens relacionem.

Aprendre implica també transformar la manera d'interpretar i de situar-se en el món, i no es pot reduir a l'adquisició d'informació descontextualitzada.

Aquesta perspectiva connecta amb una tradició pedagògica que, en diferents moments històrics, ha situat **l'experiència i la relació amb el medi com a eixos centrals de l'aprenentatge**. En el context català, iniciatives com l'Escola del Bosc impulsada per Rosa Sensat a principis del segle XX van emergir com a resposta pedagògica a necessitats concretes del seu temps, incorporant l'entorn, el cos i la vida quotidiana com a elements fonamentals de l'educació. La influència d'aquesta experiència va afavorir l'aparició de l'Escola del Mar, creada a la Barceloneta durant la dècada de 1920, que compartia l'interès per situar el contacte amb l'entorn, la salut i l'experiència directa de la vida quotidiana en el centre dels processos educatius.

Diverses investigacions i perspectives pedagògiques coincideixen a assenyalar que **l'aprenentatge no es limita exclusivament als espais formals**, sinó que es construeix de manera contínua en relació amb els entorns, els cossos i les vivències que travessen la vida. Des d'aquesta mirada, l'entorn deixa de ser un simple escenari per esdevenir un agent actiu en les formes de desenvolupament i aprenentatge, situant **la natura com un espai amb potencial educatiu en si mateix**. En aquesta línia, les aportacions d'Heike Freire posen en relleu la necessitat de recuperar una educació arrelada en l'experiència directa, el cos i la relació amb la natura, entenent el coneixement com una construcció vinculada a la vivència, al moviment i al contacte amb l'entorn. Aquestes vivències afavoreixen el desenvolupament de vincles profunds amb la natura, potenciant formes d'empatia, respecte i compromís envers l'ecosistema del qual formem part. En un context marcat per una creixent desvinculació dels sistemes vius, **recuperar la relació directa amb l'entorn implica també reconèixer la pròpia condició ecodependent** i la pertinença a una trama de vida compartida.

Aquests entorns propicien **formes d'atenció més pausades i sostingudes**, alhora que ofereixen oportunitats per a l'observació, l'exploració i la relació directa amb l'entorn (Freire, 2011). Alguns estudis han assenyalat que la interacció amb la natura pot contribuir a millorar processos relacionats amb l'atenció i la memòria (Berman et al., 2008).

De la mateixa manera, les experiències d'aprenentatge a l'aire lliure, quan són adequadament dissenyades i integrades en els processos educatius, ofereixen oportunitats per desenvolupar coneixements i habilitats que complementen i amplien els aprenentatges construïts a l'aula (Dillon et al., 2006).

En el context de la **formació inicial de mestres**, aquests aspectes adquireixen una rellevància especial. Diversos autors assenyalen la necessitat d'incorporar experiències de contacte amb la natura durant la formació universitària, de manera que les futures mestres puguin reconèixer el potencial educatiu d'aquests entorns i integrar-lo posteriorment en la seva pràctica professional (Torres-Porras et al., 2017).

Aquest conjunt de plantejaments obre la necessitat de **pensar com les pràctiques educatives poden afavorir formes d'aprenentatge** més sensibles i situades, connectades a les necessitats del moment i capaces de transformar la manera d'habitar i relacionar-se amb el món. Generar espais que possibilitin noves formes d'atenció, vinculació i comprensió de la natura implica també generar formes de relació més conscients i compromeses amb la cura de la vida, de les persones i dels entorns que habitem.

3.3 Pràctica artística, experiència i formes de coneixement

Situar la **pràctica artística dins l'àmbit educatiu** implica reconèixer-la com una forma de pensament i d'aproximació al coneixement que es construeix a través de múltiples llenguatges, formes d'expressió i maneres d'experimentar la realitat. Més enllà de la producció d'objectes o de centrar-nos en el resultat final, l'art activa processos d'exploració, observació, interpretació i transformació que intervenen en la manera com les persones es relacionen amb el món. Treballar des de les arts implica aproximar-se al coneixement des de l'experiència, el cos, la percepció i la relació amb els contextos i materials amb què s'interactua, incorporant dimensions que sovint queden desplaçades dels models d'aprenentatge més centrats en la transmissió i la racionalització del saber. En aquest sentit, la **Investigació Basada en les Arts** planteja que les arts ofereixen formes específiques de pensament i representació que permeten comprendre el món des d'altres perspectives (Barone i Eisner, 2006; Marín-Viadel i Roldán, 2019).

Educar a través de les arts implica entendre la pràctica artística com un espai des d'on activar formes d'aprenentatge que difícilment emergeixen en models centrats exclusivament en la transmissió de continguts. La pràctica artística introdueix maneres de treballar en què la recerca, la intuïció, l'experimentació i la incertesa passen a formar part de l'aprenentatge. En aquest marc, **el coneixement** no es construeix a partir de respostes tancades o lineals, sinó que **es desplega a través de recorreguts oberts** en què la prova, l'error, la reformulació i la presa de decisions esdevenen elements fonamentals. Habitar processos creatius implica aprendre a sostenir el dubte, adaptar-se a contextos canviants, explorar opcions i afrontar situacions complexes sense resultats definitius (Hernández-Hernández, 2008).

Aquestes formes de treballar situen **el procés en el centre de l'experiència educativa**, desplaçant la centralitat del resultat final i obrint espais per a l'experimentació, la imaginació i el pensament crític. Treballar des de les arts permet aproximar-se al coneixement a través de l'experiència directa, implicant **el cos, els sentits i l'atenció en la construcció de significat**. Des d'aquesta perspectiva, els espais educatius deixen de ser concebuts únicament com a llocs on es transmet coneixement per entendre's també com a agents que intervenen en la construcció de les experiències i en les maneres d'habitar i interpretar la realitat. Des d'aquesta posició, **res és neutre**: els espais, els objectes, els materials o les disposicions condicionen també les formes de percebre, pensar i situar-se davant el món.

En un context marcat per la crisi ecosocial i per la consolidació d'imaginari fortament condicionats per les lògiques productivistes i capitalistes, es fa especialment necessari generar espais capaços d'obrir altres formes de pensament i de relació. Les arts adquireixen aquí una rellevància especial com a espai d'expressió i també com a lloc des d'on **imaginar altres possibilitats encara no articulades**. Així, la imaginació esdevé una eina fonamental per desplaçar imaginari establerts i qüestionar les formes de realitat que sovint assumim com a inevitables (Soto-Calderón, 2022).

En relació amb aquesta necessitat de construir altres imaginari culturals, Yayo Herrero assenjala:

“És importantíssim desenvolupar una identitat ecodependent i interdependent, una consciència terrícola que permeti que les persones sàpiguen i sentin que són vida, aigua, aire, terra i foc. [...] En les nostres latituds, es tracta d’una tasca de pedagogia popular que s’hauria de portar a terme amb diferents llenguatges i pràcticament porta a porta. Per poder canviar, ens cal recuperar els mites i ficcions, i compondre un altre relat cultural més harmònic amb la materialitat humana. Cal ciència i informació, però també art, poesia i passió.” (Herrero, 2024)

Habitar processos creatius implica també activar formes d’atenció i curiositat que situen l’**entusiasme** i el **gaudi** com a motors de l’aprenentatge. El contacte directe amb la matèria, amb els seus ritmes, textures i transformacions, afavoreix una relació més conscient amb els materials i amb els processos que els configuren. Treballar amb pigments, terres, elements orgànics o materials naturals activa **formes d’observació i descoberta vinculades a l’experiència directa**, reconnectant les persones amb processos materials dels quals sovint viuen desvinculades.

Aquestes formes de relació amb la matèria i amb els processos de transformació han estat explorades també per nombrosos artistes que han situat la natura, el territori, el cos i els materials en el centre de les seves pràctiques. Les seves aportacions permeten ampliar la comprensió de l’experiència artística com una forma d’investigació i de construcció de coneixement vinculada a l’observació, la percepció i la relació amb el món.

3.4 Referents artístics i pràctiques en relació amb la natura

Les **relacions entre pràctica artística, natura i experiència** han estat abordades des de perspectives diverses dins l’art contemporani. Més que representar el paisatge o utilitzar la natura com a tema, **moltes d’aquestes pràctiques desplacen la mirada cap als processos**, les formes de vinculació i les experiències que emergeixen del contacte directe amb els materials, el territori i els sistemes vius. Així, aquestes propostes permeten pensar l’art com una forma d’investigació i aproximació al coneixement vinculada a l’observació, la percepció, el cos i la transformació de la matèria.

Els referents que es presenten a continuació comparteixen la voluntat de situar l’experiència i la relació amb la natura en el centre dels seus processos de creació. Tot i partir de contextos i llenguatges molt diferents, les seves pràctiques ofereixen formes d’entendre l’art que dialoguen amb les qüestions plantejades en aquesta recerca.

3.4.1 herman de vries

L’artista neerlandès (1931) desenvolupa des de la dècada dels setanta una pràctica artística basada en l’observació directa i en la relació amb els elements naturals. Influenciat inicialment per la seva formació científica com a biòleg i investigador, el seu treball es desplaça progressivament cap a pràctiques vinculades a la recol·lecció, la classificació i l’experimentació amb materials trobats en l’entorn immediat.

Les seves obres sovint incorporen terres, pigments naturals, fulles, llavors o restes vegetals recollides durant caminades i recorreguts pel territori (Figura 1). Aquestes pràctiques no busquen representar la natura, sinó treballar amb ella des de la proximitat, l’atenció i l’experiència directa. A través de gestos mínims, acumulacions, mostres o intervencions subtils, de vries activa formes d’observació capaces de desplaçar la mirada antropocèntrica i de reconèixer la natura com una realitat amb entitat pròpia.

La seva pràctica resulta especialment rellevant en relació amb aquesta investigació perquè situa l’atenció, la recol·lecció i el contacte amb la matèria com a formes d’aproximació al coneixement. El treball amb pigments, terres i materials orgànics connecta directament amb processos vinculats a l’experiència sensible i a la descoberta dels materials des de la proximitat i l’experimentació.

Figura 1. herman de vries treballant amb materials naturals recollits en el territori. Les seves pràctiques artístiques parteixen de l'observació, la recol·lecció i l'experimentació directa amb la matèria. Font: [www.hermandevries.com].

3.4.2. Ana Mendieta

(1948-1985), L'obra de artista cubana exiliada als Estats Units, explora les **relacions entre cos, territori, memòria i pertinença**. A través de performances, accions efímeres i intervencions situades en espais naturals, l'artista desenvolupa una pràctica en què el cos es vincula directament amb la terra, la vegetació, el fang o la sorra.

La sèrie *Siluetas*, iniciada durant la dècada de 1970, mostra figures corporals inscrites en el paisatge mitjançant materials naturals com el foc, la sang, l'herba o els pigments. Aquestes accions desdibuixen les fronteres entre cos i natura, generant imatges carregades de simbolisme, fragilitat i presència. El cos deixa de situar-se com a element separat del territori per formar part dels processos materials i simbòlics que configuren el paisatge.

La pràctica de Mendieta aporta al present treball una comprensió de l'experiència artística profundament vinculada al cos i a la relació amb el territori. Les seves accions fan visible la dimensió experiencial i relacional de la pràctica artística, entenent el cos no només com a eina de representació, sinó com a **espai des d'on percebre, habitar i construir significat**.

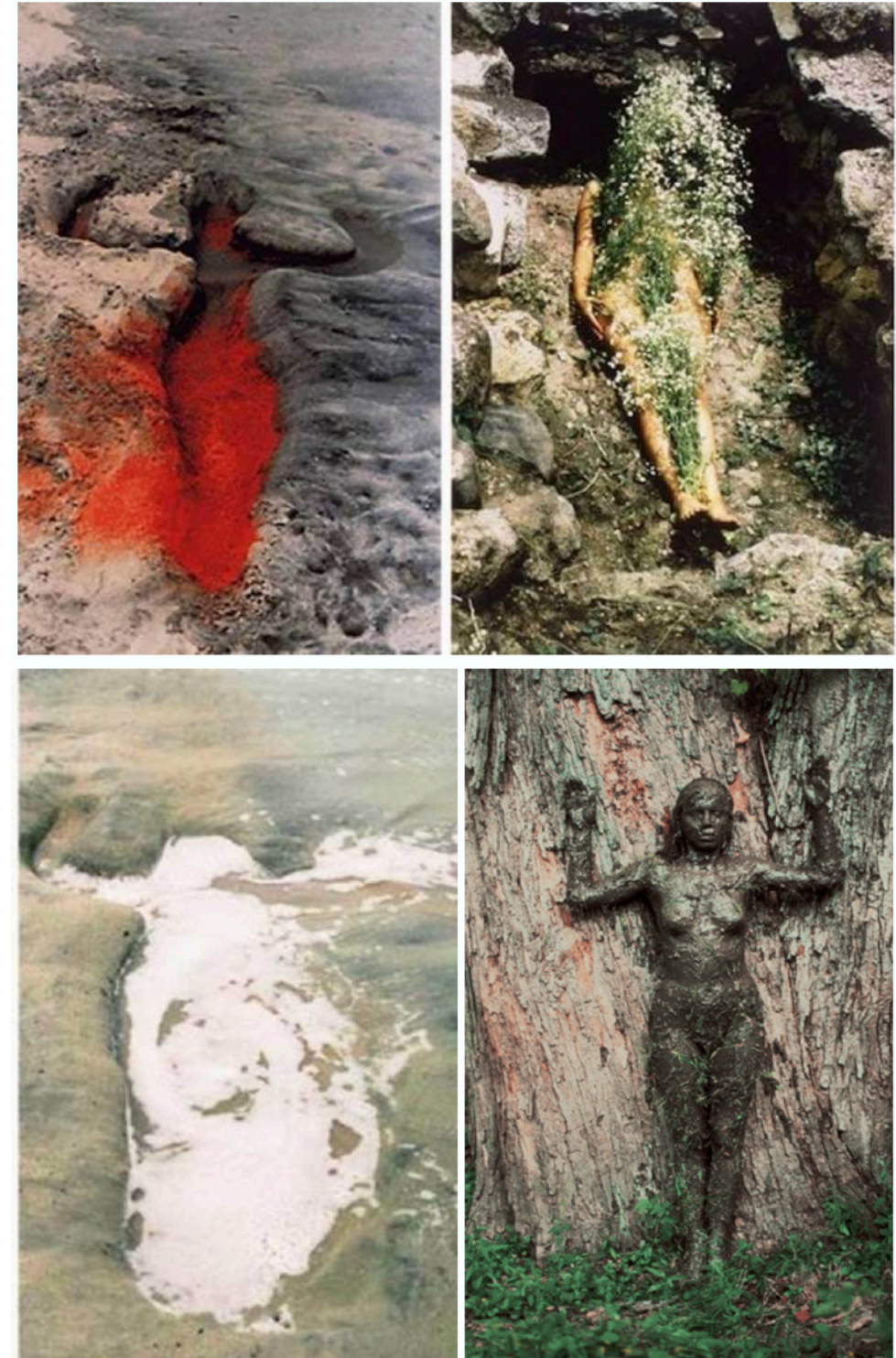

Figura 2. Ana Mendieta, Untitled, de la sèrie *Siluetas*, *Earth-body works* documentats mitjançant fotografia, c. 1973-1980. Font: Institute of Contemporary Art/Boston.

3.4.3 Judy Ling Wong

(Hong Kong, 1949) Artista, activista ambiental i educadora reconeguda per la seva trajectòria en l'àmbit de l'**art comunitari i la sostenibilitat**. Al llarg de la seva carrera ha impulsat projectes que connecten pràctica artística, participació ciutadana i consciència ecològica, situant la relació entre persones, comunitats i entorn com un dels eixos centrals del seu treball.

A través de projectes com el *Black Environment Network* (BEN), desenvolupa **iniciatives que connecten experiència artística, ecologia i comunitat**, generant espais de trobada i acció compartida al voltant de la relació amb la natura.

La seva mirada resulta especialment rellevant perquè situa l'experiència directa amb l'entorn com a element indispensable per generar formes de vinculació i cura. En aquest sentit, defensa la necessitat de crear experiències capaces d'activar relacions afectives, culturals i sensibles amb la natura, entenent que difícilment es pot protegir allò amb què no s'ha establert cap vincle.

Així mateix, les seves aportacions permeten pensar l'art com un espai capaç d'activar formes de coneixement que no es construeixen únicament des del llenguatge verbal o racional, sinó també des de l'experiència, la sensibilitat i la participació col·lectiva.

Figura 3. Judy Ling Wong durant la processó de Culture Declares Emergency, Londres (Regne Unit), 2019. Font: Dvora/Shutterstock Editorial.

3.4.4 Hilma af Klint

(1862–1944) L'artista sueca desenvolupa una obra pionera dins l'abstracció que situa la **intuïció**, la **percepció** i les **dimensions invisibles** de l'experiència en el centre del procés creatiu. Tot i que el seu treball va romandre pràcticament desconegut durant dècades, actualment és considerada una de les figures més rellevants en el desenvolupament de l'art abstracte. La seva pràctica artística es construeix a partir d'una aproximació simbòlica i espiritual de la realitat, explorant formes de coneixement que excedeixen la racionalitat estrictament científica o verbal.

Els seus quaderns, diagrames i composicions pictòriques incorporen formes orgàniques, estructures vegetals, espirals, patrons geomètrics i sistemes de relació entre elements que proposen una comprensió interconnectada de la realitat (Figura 4).

A través del color, el símbol i la forma, l'artista construeix llenguatges visuals que intenten fer visibles dimensions perceptives i intuïtives difícilment explicables des del llenguatge convencional.

La seva pràctica resulta especialment rellevant en el marc d'aquesta investigació perquè amplia les formes des de les quals es pot **construir coneixement**, incorporant processos vinculats a la percepció, la sensibilitat i la intuïció. En aquest sentit, la seva obra permet pensar l'experiència artística com un espai obert a formes de comprensió que no es construeixen únicament des de la racionalitat, sinó també des de l'experiència visual, simbòlica i sensible.

Figura 4. Anotacions manuscrites de Hilma af Klint sobre espècies vegetals i les seves qualitats simbòliques (1919). Font: *Notes and Methods* (af Klint, 2022).

3.4.5 Otobong Nkanga

(Nigèria, 1974) L'artista visual desenvolupa una pràctica interdisciplinària centrada en les relacions entre cos, territori, matèria i memòria. El seu treball aborda els impactes ecològics, socials i polítics vinculats a l'explotació dels recursos naturals, posant en relació processos extractivistes, desplaçaments humans i transformacions del paisatge. A través del dibuix, la instal·lació, la performance o el treball amb materials orgànics, Nkanga construeix espais des d'on repensar la relació entre humans i natura des d'una perspectiva crítica i situada.

En projectes com *Landversation*, l'artista proposa espais participatius que connecten experiència artística, ecologia i conversa col·lectiva. La instal·lació incorpora formes vegetals, estructures orgàniques i dispositius de trobada que conviden les persones a interactuar, observar i dialogar al voltant de les relacions que establim amb el territori amb els materials que sostenen la vida (Figura 5).

La pràctica d'Otobong Nkanga resulta especialment rellevant en relació amb aquesta investigació perquè situa la matèria i el territori com a espais actius de pensament i transformació. El seu treball permet entendre la pràctica artística com una forma d'aproximació al coneixement vinculada al contacte directe amb els materials, als processos de transformació i a les relacions de dependència que configuren la vida. Al mateix temps, les seves propostes posen en relleu el potencial dels espais compartits i de les pràctiques col·lectives per generar formes d'atenció, reflexió i vinculació amb la natura.

Figura 5. Otobong Nkanga, *Landversation*, Shanghai, Xina, 2016. Instal·lació participativa. Imatge extreta del web oficial de l'artista.

4 .Preguntes de recerca i objectius

Pregunta principal

Com poden les pràctiques artístiques desenvolupades al Jardí de les TINTAcions afavorir formes de relació i aprenentatge vinculades a la interdependència en la formació inicial de mestres d'Educació Infantil?

Subpreguntes

- Quines formes d'atenció, relació i sensibilitat amb l'entorn emergeixen durant les pràctiques artístiques desenvolupades al Jardí de les TINTAcions?
- Quins desplaçaments es poden observar en els imaginaris pedagògics de les estudiants en relació amb el potencial educatiu de la natura i dels jardins en l'Educació Infantil?
- Com narren i representen visualment les estudiants la seva relació amb l'entorn a partir de l'experiència artística realitzades al jardí?

Objectiu general

Analitzar el potencial de les pràctiques artístiques al Jardí de les TINTAcions per afavorir formes de relació i aprenentatge vinculades a la interdependència en la formació inicial de mestres d'Educació Infantil.

Objectius específics

- Identificar les formes d'atenció, relació i sensibilitat amb l'entorn que emergeixen durant les pràctiques artístiques desenvolupades al Jardí de les TINTAcions.
- Comprendre els possibles desplaçaments en els imaginaris pedagògics de les estudiants en relació amb el potencial educatiu de la natura i dels jardins en l'Educació Infantil.
- Interpretar com les estudiants narren i representen visualment la seva relació amb l'entorn a partir de les experiències artístiques realitzades al jardí.

5 .Marc metodològic

5.1 Aproximació metodològica

La present recerca s'inscriu dins d'una **aproximació qualitativa i interpretativa** orientada a comprendre les relacions, experiències i formes d'aprenentatge que emergeixen en contextos educatius situats. L'aprenentatge s'entén aquí com un procés relacional que es construeix en contacte amb els espais, els cossos, els materials i les experiències compartides. En aquest context, el vincle amb l'entorn adquireix una especial rellevància en un moment marcat per la necessitat de repensar les formes de vida i els models educatius des d'una perspectiva ecosocial i interdependent.

La investigació se situa dins del camp de la **Investigació Educativa Basada en les Arts** (Arts-Based Educational Research, ABER), un enfocament metodològic que reconeix les pràctiques artístiques com a formes legítimes de producció de coneixement en educació (Barone i Eisner, 2006; Hernández Hernández, 2008; Leavy, 2018). Aquest posicionament permet aproximar-se a dimensions de l'experiència difícils de captar mitjançant metodologies exclusivament discursives o quantitatives, especialment aquelles vinculades a la percepció, a la sensibilitat, a l'atenció i als processos de relació amb el món. La pràctica artística esdevé així una forma de pensament i d'indagació capaç d'obrir nous espais de comprensió sobre els processos educatius.

Les pràctiques artístiques desenvolupades al jardí s'entenen com a espais pedagògics que faciliten formes d'aprenentatge vinculades a l'experiència, a la interdependència i a la construcció de vincles amb la natura. El treball amb pigments naturals, el cultiu, la recol·lecció, l'observació o l'experimentació amb la matèria afavoreix processos d'atenció, sensibilitat i relació amb l'entorn, vinculats als ritmes i transformacions pròpies dels processos de la

vida. Així, des d'aquesta perspectiva, les imatges, els paisatges sonors, els gestos i els processos de creació es reconeixen també com a formes de producció i construcció de coneixement (Leavy, 2018).

La recerca adopta igualment una **aproximació A/R/Togràfica**, una perspectiva metodològica que integra les dimensions d'artista, investigadora i docent dins del mateix procés d'investigació. Aquesta perspectiva entén la recerca com una pràctica viva i en constant transformació, construïda a través de les relacions amb els espais, els materials, les experiències i les persones participants. El coneixement emergeix des de la implicació directa amb el context i amb els processos que es despleguen durant la investigació (Irwin, 2013; Springgay et al., 2008).

Aquest posicionament travessa de manera directa el desenvolupament de la present recerca, ja que la investigadora participa activament en la creació i activació del jardí, un espai pedagògic impulsat des de la Unitat de Didàctica de l'Expressió Plàstica de la Facultat de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona.

La creació del jardí s'inscriu en una trajectòria pedagògica i de recerca més àmplia desenvolupada des de la mateixa unitat, orientada a repensar la formació inicial de mestres i acompanyar els reptes ecosocials contemporanis des de pràctiques educatives més sostenibles i respectuoses.

Aquesta línia de treball parteix de la consciència que la **formació de futures mestres** implica també la responsabilitat d'acompanyar les generacions futures a habitar el món des d'una major consciència de la interdependència i de la cura de l'entorn.

Entre els antecedents d'aquesta línia destaca el projecte TransNatura, actiu des de l'any 2017, que concep la natura com a font d'aprenentatge en la formació inicial de mestres. Desenvolupat de manera transversal entre diferents àrees de coneixement de la Facultat de Ciències de l'Educació, el projecte promou pràctiques transdisciplinàries situades en contacte directe amb el territori, generant espais de diàleg entre sabers, llenguatges i experiències diverses. A través d'experiències immersives desenvolupades en l'entorn natural, TransNatura desplaça l'aprenentatge més enllà de l'aula i situa el territori com a espai pedagògic viu, afavorint formes de coneixement vinculades a l'experiència i a la relació amb el territori.

Els **rols d'artista, docent i investigadora** apareixen entrelaçats durant tot el procés de recerca. Aquesta relació híbrida travessa tant el desenvolupament de les pràctiques pedagògiques com les formes d'observació, documentació i interpretació. La investigació neix d'una pràctica artística vinculada des de fa anys a processos de creació relacionats amb la natura, la matèria i el territori, desenvolupada tant en contextos artístics com educatius (vegeu Annex 1). Aquest recorregut ha afavorit una aproximació progressiva a la pedagogia des de pràctiques situades i experiències compartides que actualment es despleguen també en l'àmbit universitari. La subjectivitat de la investigadora es reconeix així com una part constitutiva del procés de construcció de coneixement (Irwin, 2013; Marín-Viadel i Roldán, 2019).

Aquest posicionament es concreta també en les formes de documentació desenvolupades al llarg de la investigació. Paral·lelament a les sessions realitzades amb les estudiants, la investigadora manté un diari de camp reflexiu que incorpora observacions, escriptura en primera persona, documentació visual i registres vinculats a la relació sensible amb el jardí. El procés inclou l'observació i documentació visual de les transformacions del jardí, enregistraments sonors i altres pràctiques de vinculació corporal i perceptiva amb el context. Aquestes formes de registre es plantegen com a mecanismes de recollida de dades i també com a espais de pensament i

construcció de sentit que permeten aprofundir en la comprensió dels processos que emergeixen durant la investigació (Leavy,, 2018).

La recerca adopta la forma d'un estudi de cas qualitatiu centrat en el Jardí de les TINTAcions com a espai pedagògic en la formació inicial de mestres d'Educació Infantil. L'estudi permet una aproximació situada en un context educatiu concret i comprendre les relacions, pràctiques i experiències que emergeixen durant el desenvolupament de la proposta. La investigació se centra a comprendre de quina manera les pràctiques artístiques situades al Jardí de les TINTAcions poden incidir en les formes de relació que les estudiants estableixen amb l'entorn, així com en les maneres d'entendre i imaginar la seva futura pràctica pedagògica.

5.2 Context de la recerca

La investigació es desenvolupa a la Facultat de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona, situada al campus de Bellaterra, un entorn universitari caracteritzat per la proximitat a espais agroforestals, boscos i rieres. Aquest context territorial afavoreix la presència de propostes educatives vinculades al contacte directe amb l'entorn i constitueix el marc en què s'inscriu el Jardí de les TINTAcions.

El jardí està ubicat dins el recinte de l'Hortaula de la Facultat de Ciències de l'Educació, en una zona adjacent als mòduls docents i a l'Escoleta de Bellaterra. Tot i trobar-se físicament molt a prop dels espais habituals de formació, és un **espai poc habitat dins la quotidianitat universitària** i el seu accés és parcial i regulat. Des de diverses aules dels mòduls es pot observar el jardí, tot i que no s'hi pot accedir lliurement durant la major part del dia. Aquesta disposició el situa en una posició intermèdia entre els espais institucionals d'aprenentatge i els espais oberts vinculats a l'experiència directa amb l'entorn.

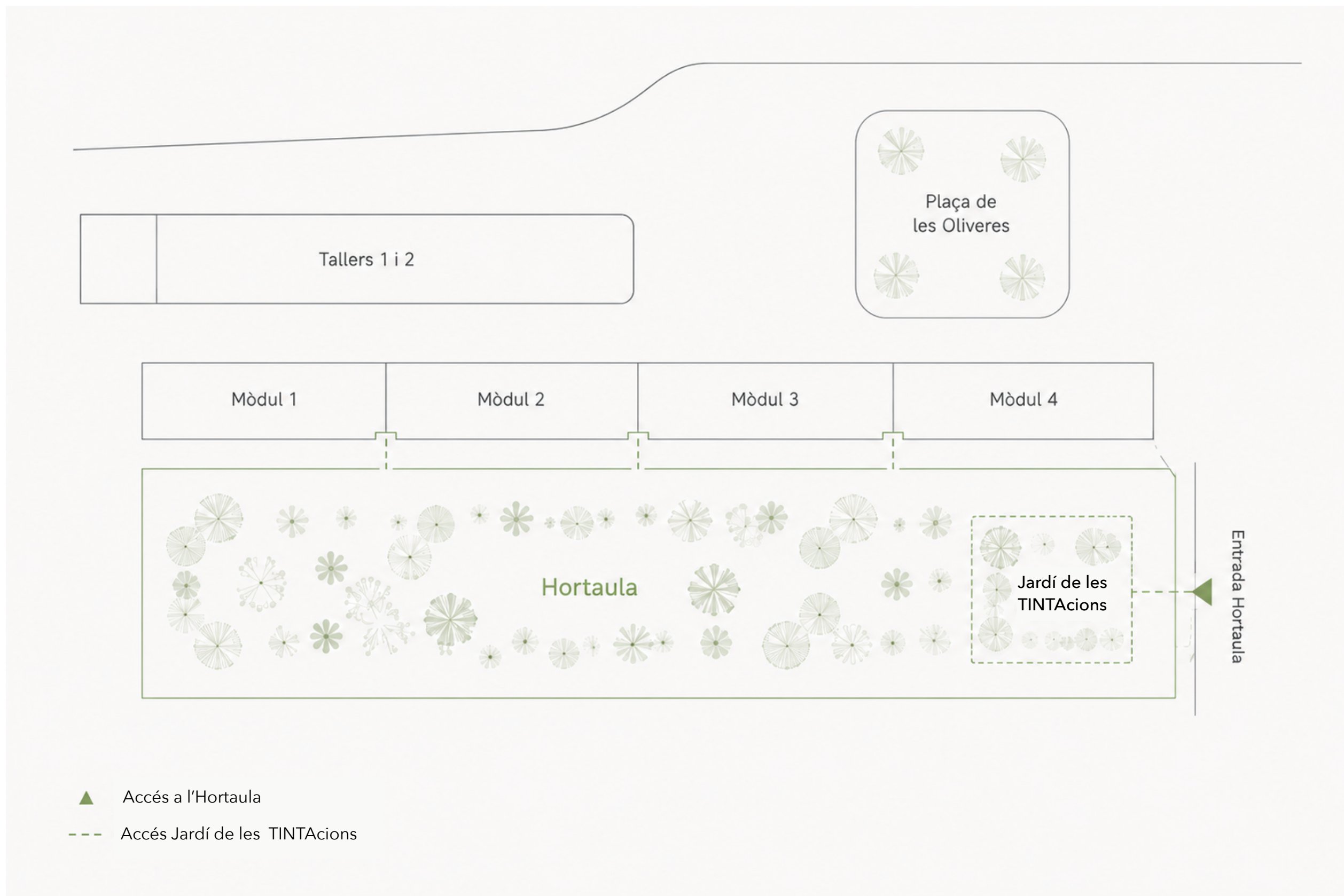

Figura 6. Ubicació del Jardí de les TINTAcions dins la Facultat de Ciències de l'Educació. Elaboració pròpia.

El Jardí de les TINTAcions **neix l'any 2025** a partir de la recuperació d'un antic hort universitari que havia quedat en desús durant aproximadament tres anys. La seva activació s'inicia progressivament durant els primers mesos del curs 2025-2026, amb l'acompanyament de Pilar Comes, impulsora de la Xarxa Parc de les Olors, que assessora el procés de disseny i plantació de l'espai. El jardí es troba encara en una fase inicial de construcció i consolidació, tant pel que fa a les plantacions com a les infraestructures i als usos pedagògics que s'hi desenvolupen.

L'espai s'organitza en diversos bancals destinats principalment al **cultiu de plantes tintòries, aromàtiques i altres espècies vinculades a l'obtenció de pigments naturals**. Entre aquestes destaquen la *Isatis tinctoria*, la remolatxa o la col llombarda, que permeten treballar processos relacionats amb la transformació de la matèria, els colors i els ritmes de creixement associats als cicles naturals. També hi trobem arbres fruiters, espais de vegetació espontània i una estructura de fusta amb coberta de canyes que funciona com a zona d'ombra i trobada. El contacte directe amb la terra, les pedres, els troncs, les plantes i els processos de creixement constitueix una part central de l'experiència pedagògica vinculada a l'espai.

El jardí **forma part del MAAAL** (Museu d'Art i Aprenentatge a l'Aire Lliure), un projecte cultural i pedagògic desenvolupat a la Facultat de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona que transforma el campus en un museu a l'aire lliure on s'entrellacen l'art, l'educació i la relació amb l'entorn. A través de diferents iniciatives vinculades a la sostenibilitat, la cura i el pensament crític, el MAAAL promou experiències de creació, observació i aprenentatge en contacte amb el territori. En aquest marc, el Jardí de les TINTAcions es configura com un dels espais que integren aquest museu viu, actuant com un **dispositiu pedagògic orientat a l'experimentació artística** amb materials i processos naturals, reforçant la dimensió interdisciplinària i comunitària del projecte, així com la voluntat d'obrir espais de creació i aprenentatge més permeables als processos de la vida i a les relacions amb el territori.

Les activitats desenvolupades al jardí impliquen una modificació de les dinàmiques habituals de treball pròpies de l'aula universitària. El desplaçament fins a l'espai exterior, el transport dels materials, l'exposició a les condicions climàtiques i el contacte directe amb els elements generen altres formes de relació amb l'espai, el cos, l'atenció i el temps. Aquestes condicions constitueixen un aspecte rellevant del context de la recerca, ja que formen part de les experiències que es pretén analitzar. Les estudiants treballen assegudes a terra o distribuïdes lliurement pel jardí, en una configuració menys jeràrquica i més oberta que la de l'aula convencional.

Actualment, el jardí és utilitzat principalment en el marc d'assignatures vinculades als graus d'Educació Infantil, Educació Social i Estudis Socioculturals i de Gènere, especialment en relació amb pràctiques artístiques i processos de documentació vinculats a l'entorn. Paral·lelament, el projecte incorpora la participació periòdica d'un grup de PFI de jardineria, que col·labora en tasques de manteniment i en activitats vinculades a pràctiques artístiques i materials. Aquesta dimensió oberta i encara en procés de creixement forma part del mateix sentit pedagògic del projecte, concebut com un espai viu de trobada, experimentació i aprenentatge compartit.

És en aquest context, **encara en procés de construcció i transformació**, on se situen les pràctiques artístiques que constitueixen el cas d'estudi d'aquesta investigació.

5.3 Mostra/ Participants

Les participants de la investigació són **estudiants de tercer curs del Grau d'Educació Infantil** de la Universitat Autònoma de Barcelona, en procés de formació inicial com a futures mestres. Aquest període formatiu constitueix una etapa especialment rellevant en la construcció de la identitat docent i en la configuració de les seves concepcions pedagògiques, especialment en relació amb el vincle amb la natura i les formes d'entendre la pràctica educativa.

La recerca es desenvolupa en el marc de l'assignatura d'Arts Visuals. Tot i que inicialment la recollida de dades es va plantejar amb una mostra més àmplia vinculada als diferents seminaris de l'assignatura, l'anàlisi presentada en aquest treball se centra en un únic seminari format per 21 estudiants que participen en les pràctiques artístiques desenvolupades al Jardí de les TINTAcions. Aquesta decisió respon a la voluntat de dur a terme una anàlisi qualitativa en profunditat coherent amb el plantejament metodològic de la investigació i amb l'abast d'un Treball Final de Màster.

La selecció de les participants es realitza mitjançant un mostreig intencional per conveniència i accessibilitat, atès que la investigadora desenvolupa la seva activitat docent dins el mateix context universitari on es duu a terme la recerca. Aquesta posició facilita l'accés continuat al camp i possibilita el seguiment dels processos desenvolupats durant les diferents sessions.

La participació de les estudiants és voluntària i es basa en el consentiment informat. Les participants són informades sobre els objectius de la investigació i autoritzen l'ús de les dades recollides exclusivament amb finalitats acadèmiques i de recerca. Es garanteixen en tot moment els principis d'anonimat i confidencialitat, i la participació en l'estudi no té cap incidència en l'avaluació acadèmica de les estudiants.

5.4 Disseny de la recerca

La investigació s'estructura com un estudi de cas de caràcter qualitatiu i interpretatiu, inspirat en els plantejaments de la Recerca Educativa Basada en les Arts (ABER) i l'A/R/Tografia. L'objectiu és comprendre com les pràctiques artístiques desenvolupades al Jardí de les TINTAcions poden afavorir formes d'atenció, sensibilitat i relació amb la natura en la formació inicial de mestres d'Educació Infantil.

El disseny de la recerca es construeix a partir d'una estratègia de producció de dades múltiple que combina diferents fonts d'informació amb la finalitat d'obtenir una comprensió rica i situada del fenomen estudiat. Aquesta

combinació permet aproximar-se a l'experiència de les participants des de diferents perspectives i afavorir la triangulació de les dades durant el procés d'anàlisi.

La recerca es desenvolupa en el context de l'assignatura d'Arts Visuals del grau en Educació Infantil de la Universitat Autònoma de Barcelona. Les característiques de les participants i el procés de selecció de la mostra es descriuen detalladament a l'apartat anterior.

La recollida d'informació es realitza mitjançant diversos instruments complementaris. En primer lloc, s'utilitzen qüestionaris inicials i finals amb preguntes obertes i escales de valoració que permeten identificar experiències prèvies, percepcions sobre la natura i possibles desplaçaments produïts durant el procés. En segon lloc, es desenvolupa una observació participant al llarg de totes les sessions, registrada a través de notes de camp i d'un diari A/R/Togràfic que recull observacions, reflexions, interrogants i decisions emergents de la investigadora. Finalment, la documentació fotogràfica i les produccions visuals elaborades per les participants s'incorporen al corpus d'anàlisi com a evidències del procés desenvolupat.

La combinació d'aquests instruments respon a la voluntat d'aproximar-se al fenomen estudiat des de diferents nivells d'anàlisi. Els qüestionaris permeten explorar les percepcions, experiències prèvies i possibles desplaçaments expressats per les participants abans i després de la intervenció. L'observació participant facilita documentar actituds, interaccions, formes de participació i situacions significatives que emergeixen durant el desenvolupament de les sessions. Paral·lelament, el diari A/R/Togràfic contribueix a registrar observacions, reflexions i decisions metodològiques generades al llarg del procés. La complementarietat entre aquestes fonts permet construir una mirada més complexa i situada sobre el fenomen estudiat.

D'acord amb els plantejaments de la Recerca Educativa Basada en les Arts (ABER) i de l'A/R/Tografia, la pràctica artística no és considerada únicament com el context en què es desenvolupa la investigació, sinó també com una estratègia de producció de coneixement. En aquest sentit, els processos de

creació, les decisions materials, les produccions visuals i les formes de documentació generades durant les sessions esdevenen fonts rellevants per a la comprensió de l'experiència de les participants. Aquesta perspectiva permet reconèixer el potencial de les arts per accedir a dimensions de l'experiència que difícilment podrien ser explorades mitjançant instruments exclusivament discursius.

La producció de dades s'organitza en tres moments principals. Una primera fase inicial orientada a explorar les experiències prèvies, percepcions i imaginaris de les participants a través del qüestionari inicial. Una segona fase desenvolupada durant les pràctiques artístiques al Jardí de les TINTAcions, en què es generen observacions de camp, registres fotogràfics, anotacions al diari de recerca i produccions visuals. Finalment, una tercera fase de tancament destinada a recollir les valoracions i reflexions finals de les participants mitjançant el qüestionari final.

L'anàlisi de la informació es basa en un procés de codificació temàtica i triangulació de dades orientat a identificar recurrències, patrons i categories emergents en el conjunt de la informació recollida. Aquest procés s'explica amb més detall a l'apartat corresponent a l'anàlisi de dades.

Atesa la temporalitat limitada de l'estudi, desenvolupat durant un període concret del curs acadèmic, la investigació no pretén identificar transformacions profundes ni extrapolar els resultats a altres contextos educatius. L'interès se situa en la comprensió de possibles desplaçaments en les formes de percebre, representar i imaginar la relació amb l'entorn, així com en l'exploració del potencial pedagògic de les pràctiques artístiques situades en la formació inicial de mestres.

5.5 Desenvolupament de la intervenció

La intervenció es desenvolupa al llarg de quatre sessions principals i una fase final de tancament. Les activitats proposades combinen pràctiques d'observació, experimentació artística, documentació i reflexió, i s'articulen

progressivament al voltant de diferents aproximacions a la relació amb l'entorn.

La **primera fase** se centra en l'exploració dels imaginaris inicials de les estudiants en relació amb la natura.

A partir del qüestionari inicial, l'escolta d'un paisatge sonor, l'escriptura reflexiva i la conversa col·lectiva, es treballen les percepcions i representacions prèvies vinculades a l'entorn i s'introdueixen alguns referents conceptuals i artístics relacionats amb les pràctiques situades.

La **segona fase** es desenvolupa al Jardí de les TINTAcions i es focalitza en l'experiència artística situada. Mitjançant pràctiques d'observació directa, dibuix, frottage i experimentació amb els materials presents a l'espai, les estudiants elaboren produccions visuals que permeten explorar noves formes d'atenció, vinculació i representació de l'entorn.

La **tercera fase** se centra en la reinterpretació de les experiències desenvolupades al jardí a través de la construcció de relats visuals. Les estudiants revisen les produccions realitzades, seleccionen fragments significatius i elaboren noves composicions que afavoreixen processos de reconstrucció de sentit i de reflexió sobre l'experiència viscuda.

La **quarta fase** està dedicada a l'experimentació amb pigments i tintes naturals elaborades a partir de materials vegetals. Aquesta sessió permet aprofundir en els processos de transformació de la matèria i en les dimensions materials de la pràctica artística, alhora que afavoreix una aproximació als ritmes i processos propis del món natural.

Finalment, la intervenció conclou amb l'administració del qüestionari final, orientat a identificar possibles desplaçaments en les percepcions, imaginaris i formes de relació amb l'entorn després de la participació en les diferents pràctiques desenvolupades.

5.6 Descripció de les sessions i les pràctiques desenvolupades

5.6.1 Sessió 1. Natura i imaginari col·lectiu

Objectiu de la proposta

Explorar els imaginaris previs de les estudiants en relació amb la natura i l'entorn, així com introduir la pràctica artística com una forma d'indagació, observació i construcció de coneixement.

Desenvolupament de la sessió

La primera sessió es desenvolupa a l'aula i s'inicia amb la presentació de la investigació i la informació relativa als aspectes ètics de l'estudi, especificant el caràcter voluntari de la participació i garantint que aquesta no té cap incidència en l'avaluació acadèmica de les estudiants. Posteriorment, s'administra el qüestionari inicial i es proposa una pràctica d'escolta d'un paisatge sonor enregistrat al bosc de Can Deu per la investigadora.

A partir d'aquesta experiència, les estudiants elaboren textos breus i participen en una conversa col·lectiva orientada a identificar les representacions, emocions i associacions que emergeixen en relació amb la natura. La sessió incorpora també diversos referents artístics i conceptuals vinculats a les pràctiques situades, afavorint una primera aproximació als continguts que es desenvoluparan al llarg de la investigació.

Estratègies metodològiques i materials

Qüestionari inicial, escolta activa d'un paisatge sonor, escriptura reflexiva, conversa col·lectiva i presentació de referents artístics i conceptuals.

Els materials emprats inclouen enregistraments sonors, suport audiovisual i materials de suport per a l'escriptura i la reflexió.

Figura 7. *Cacaform Birds* (detall), Zhu Yingchun, referent compartit durant la sessió. Font: web de l'artista.

5.6.2 Sessió 2. Descriure un jardí a través de llenguatge visual

Objectiu de la proposta

Afavorir una primera aproximació sensible al Jardí de les TINTAcions mitjançant pràctiques d'observació i representació visual orientades a explorar les qualitats materials, perceptives i relacionals de l'entorn.

Desenvolupament de la sessió

La segona sessió es desenvolupa al Jardí de les TINTAcions i constitueix la primera aproximació directa a l'espai. Després d'una breu contextualització sobre el jardí, la seva història i els objectius pedagògics del projecte, les estudiants participen en diferents pràctiques d'observació i experimentació artística orientades a descriure visualment l'entorn.

A través del dibuix, el frottage, la pintura i altres formes de registre visual, les participants recorren el jardí i entren en contacte amb les seves textures, formes, colors i materials.

L'activitat es planteja com una aproximació sensible, perceptiva i material a l'espai, orientada a explorar les relacions que emergeixen en l'experiència directa amb l'entorn. Les produccions visuals elaborades durant la sessió constitueixen una part significativa dels materials generats durant la investigació.

Estratègies metodològiques i materials

Pràctiques d'observació situada, exploració sensorial de l'entorn i experimentació artística a partir de l'experiència directa amb els elements presents al jardí. Es fan servir estratègies de dibuix d'observació, frottage,

pintura i registre visual com a formes d'atenció, exploració i representació de l'espai.

Els materials utilitzats inclouen paper de diferents formats, llapis de grafit, carbonet, ceres, pintures, tintes i altres recursos gràfics i plàstics adequats per al treball a l'aire lliure.

Figura 8. Estudiant dibuixant el jardí durant la sessió 2. Fotografia pròpia.

5.6.3. Sessió 3. Relectura i transformació de les produccions visuals

Objectiu de la proposta

Explorar noves formes de representació i construcció de significat a partir de la reinterpretació de les produccions visuals elaborades al jardí, afavorint processos d'experimentació, presa de decisions i transformació de les imatges.

Desenvolupament de la sessió

La tercera sessió es desenvolupa a l'aula i se centra en la revisió i reinterpretació dels treballs realitzats durant la sessió anterior. A partir de les produccions elaborades al jardí, les estudiants exploren processos de selecció, reenquadrament, fragmentació i transformació visual orientats a generar noves lectures de l'experiència viscuda.

Mitjançant la construcció de visors i l'elaboració de peces enquadrades, desplegable i composicions fragmentades, les participants revisiten les imatges produïdes anteriorment i experimenten amb diferents formes d'organitzar, relacionar i reconstruir els materials visuals. El procés implica prendre decisions constants sobre què mostrar, què ocultar, què seleccionar i com articular les diferents imatges, assumint la incertesa pròpia dels processos creatius oberts. La proposta posa l'accent en l'experimentació i en la construcció progressiva de criteris propis a través de la pràctica.

Estratègies metodològiques i materials

Relectura i anàlisi de les produccions visuals realitzades al jardí, treball amb processos de selecció i reenquadrament, manipulació d'imatges i experimentació amb formats desplegable i seqüencials. Les estudiants construeixen dispositius visuals que els permeten observar, ordenar i reconnectar els materials des de noves perspectives.

S'utilitzen les produccions gràfiques elaborades durant la sessió anterior, cartolines, papers de diferents gramatges, materials de tall i enquadernació, adhesius, tisores, cúters i altres recursos necessaris per a la construcció dels visors i les peces finals.

Figura 9. Treballant amb les produccions a l'aula. Fotografia pròpia.

5.6.4. Sessió 4. Experimentació amb pigments i tintes naturals

Objectiu de la proposta

Explorar els processos de transformació de la matèria a través de l'elaboració i experimentació amb pigments i tintes naturals, afavorint formes d'aprenentatge vinculades a l'observació, l'experimentació i l'atenció als materials i als seus comportaments.

Desenvolupament de la sessió

La quarta sessió es dedica a l'elaboració i experimentació amb pigments i tintes naturals obtingudes a partir de diferents materials vegetals presents al jardí. Les estudiants participen en processos d'extracció de color, preparació de tintes i exploració de variacions cromàtiques mitjançant l'ús de mordents i altres materials.

A partir de l'experimentació directa, observen com els colors es transformen, reaccionen i varien segons els materials utilitzats i les combinacions realitzades. La proposta convida a desenvolupar una actitud d'atenció i escolta cap als processos de la matèria, assumint la incertesa i la imprevisibilitat com a part del procés creatiu. Durant la sessió es produeixen mostres de color, proves experimentals, composicions visuals i leporellos que documenten les diferents exploracions realitzades.

Estratègies metodològiques i materials

Experimentació artística basada en processos, observació dels comportaments dels materials, elaboració de pigments i tintes naturals, formulació d'hipòtesis, prova-error i registre de les transformacions observades. La proposta afavoreix l'aprenentatge a través de l'experiència directa i de l'exploració oberta dels resultats que emergeixen durant el procés.

S'utilitzen materials vegetals presents al jardí, recipients per a l'extracció i preparació de les tintes, morters, filtres, mordents, pinzells, papers d'assaig i materials per a la confecció de mostres cromàtiques, composicions visuals i leporellos.

Figura 10. Experimentant a l'aula amb tintes vives. Fotografia pròpia.

5.7 Instruments i recollida de dades

La recollida de dades s'ha materialitzat a través de **diferents instruments i estratègies metodològiques** que permeten aproximar-se al fenomen estudiat des de dimensions diverses i complementàries. En coherència amb l'enfocament qualitatiu interpretatiu de la recerca i amb la perspectiva de la Investigació Educativa Basada en les Arts (ABER), els instruments utilitzats combinen procediments orientats a recollir tant dades verbals i escrites com materials visuals, observacionals i processuals.

Els principals instruments emprats en la investigació són els qüestionaris inicial i final, l'observació participant, les produccions visuals, materials i processuals elaborades per les estudiants durant les pràctiques artístiques, així com el diari de camp A/R/Togràfic desenvolupat per la investigadora al llarg del procés.

La combinació d'aquests instruments respon a una **estratègia de triangulació metodològica** orientada a aprofundir en la comprensió del fenomen estudiat des d'una perspectiva relacional.

5.7.1 Qüestionari

El qüestionari *Percepció i experiència de la natura en docents en formació* (Figura 11) es va administrar a l'inici i al final de la intervenció com un dels instruments de recollida de dades de la investigació. La seva finalitat és explorar les **experiències, percepcions, imaginaris i formes de vinculació amb la natura**, així com la valoració del jardí com a espai pedagògic.

L'instrument combina **preguntes tancades, preguntes obertes, escales de valoració tipus Likert** i una **producció gràfica**, amb la voluntat d'incorporar diferents formes d'expressió i aproximació al fenomen estudiat. Aquesta diversitat de formats permet recollir tant dades descriptives com materials narratius i visuals que complementen la resta de fonts de dades de la investigació.

El qüestionari s'estructura en **sis dimensions principals**. La primera, **context de relació amb la natura**, té com a finalitat contextualitzar les participants segons el seu entorn habitual de residència. La segona, **vincl**

tant la intensitat del vincle percebut com els significats que les estudiants li atribueixen. La tercera, **imaginaris i representacions associades a la natura**, se centra en les associacions sensorials, emocionals i simbòliques vinculades al món natural.

La quarta dimensió, **percepció pedagògica del jardí**, recull les valoracions de les participants sobre el potencial educatiu dels espais naturals i del jardí com a context d'aprenentatge. La cinquena, **dimensió simbòlica i afectiva**, permet aproximar-se a formes de relació amb la natura que transcendeixen perspectives estrictament utilitàries o funcionals. Finalment, la dimensió de **representació visual de la natura** incorpora una producció gràfica orientada a explorar formes de representació no verbals i a complementar la informació recollida a través de les respostes escrites.

El qüestionari incloïa preguntes com «**Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura**», orientada a explorar les experiències i significats associats a aquest vincle; «**Quins colors associes a la natura?**», vinculada als imaginaris i representacions del món natural; o «**Li escriuries una carta d'amor a una pedra? Justifica la resposta**», destinada a aproximar-se a la dimensió simbòlica i afectiva de la relació amb la natura.

Test Percepció i experiència de la natura en docents en formació

1. On vius habitualment?

- ☐ Entorn urbà
☐ Entorn rural
☐ Altres _____

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura (tenint en compte que 1 és res i 5 molt).

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

3. Defineix en 4 línies el vincle que tens amb la natura?

4. Quins colors associes a la natura?

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes.

6. Creus que un jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

- ☐ Sí ☐ No -

Justifica la resposta _____

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un jardí en la teva formació com a futura docent? (tenint en compte que 1 és res i 5 molt).

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

- ☐ Sí ☐ No -

Justifica la resposta _____

Test Percepció i experiència de la natura en docents en formació

9. Quines emocions associes a la natura?

10. Dibuixa de memòria l'últim element natural que hagi vist o recordis de la forma més detallada possible.

Consentiment per a l'ús de dades i imatges

Ús de les dades del qüestionari

Autoritzo que les meves respostes siguin utilitzades de manera anònima per a finalitats acadèmiques i de recerca.

- ☐ Sí ☐ No

Fotos i gravacions de les activitats al jardí

Autoritzo que es facin fotos i gravacions amb garantia de confidencialitat i anonimat.

- ☐ Sí ☐ No

Nom i cognoms

Data

Signatura

Gràcies per la teva participació i per compartir la teva mirada sobre la natura.

Figura 11. Instrument de recollida de dades: qüestionari Percepció i experiència de la natura en docents en formació.

5.7.2 Observació participant

L'observació participant permet acompanyar i documentar els **processos, relacions i formes d'interacció** que emergeixen durant el desenvolupament de les pràctiques artístiques al jardí. La investigadora participa directament en les sessions amb les estudiants, assumint simultàniament els rols de **docent, investigadora i artista**, en coherència amb la perspectiva **A/R/Togràfica** que orienta la recerca.

La tria d'aquest instrument respon a la necessitat d'aproximar-se a **dimensions de l'experiència difícilment recollibles a través d'altres instruments**, com els qüestionaris o les produccions finals. L'observació participant permet atendre aspectes relacionats amb les **formes de participació, les dinàmiques de treball compartides, les relacions amb l'espai i els materials, les converses espontànies** i diferents **expressions corporals** que emergeixen durant les activitats.

Des d'aquesta posició situada, l'atenció se centra especialment en les **formes d'exploració de l'entorn, les relacions establertes amb els materials, les interaccions entre les participants i els processos de vinculació amb el jardí** que es van desplegant al llarg de les sessions. El caràcter **obert i no estructurat** de l'observació afavoreix l'atenció a aspectes emergents de l'experiència que no poden ser previstos completament abans del treball de camp.

El registre de les observacions es realitza principalment mitjançant **anotacions de camp**, complementades amb **documentació fotogràfica** dels processos desenvolupats tant al jardí com a l'aula. Aquest conjunt de registres aporta informació especialment rellevant sobre les **dimensions processuals i relacionals de l'experiència**, permetent aproximar-se a aspectes vinculats a l'atenció, la implicació, les **formes de participació i les relacions amb els materials, l'espai i la resta de participants**.

5.7.3 Produccions artístiques i visuals

Les imatges i les produccions visuals constitueixen una via rellevant per aproximar-se a aspectes de l'experiència que difícilment emergeixen a través del llenguatge verbal. El llenguatge visual facilita l'exploració de dimensions perceptives, sensibles, materials i simbòliques vinculades a la relació amb

l'entorn, aportant informació complementària a la recollida mitjançant qüestionaris i observacions.

Entre les produccions realitzades hi ha **dibuixos, frottages, composicions visuals, peces enquadrades, leporellos i experimentacions amb pigments i tintes naturals**. Aquest conjunt de treballs ofereix una via per comprendre com les estudiants observen, interpreten i representen allò viscut en relació amb el jardí, els materials i les pràctiques desenvolupades durant les sessions.

L'anàlisi d'aquests materials permet aproximar-se als **processos creatius** desenvolupats durant la intervenció i a les **formes de relació amb els materials i l'entorn**.

Les produccions visuals ofereixen indicis sobre les **decisiones preses durant el procés, els graus d'exploració i experimentació, l'atenció als detalls, les maneres d'utilitzar els materials i la reproducció o qüestionament de representacions estereotipades**. Així mateix, permeten observar com les estudiants construeixen les seves pròpies respostes davant de **proposes obertes** i com es configuren diferents maneres de mirar, interpretar i relacionar-se amb allò viscut al jardí. En aquest sentit, les produccions artístiques s'entenen com a **rastres materials dels processos d'exploració, relació i aprenentatge** desenvolupats durant la intervenció.

Amb la finalitat de facilitar-ne l'anàlisi i la posterior **triangulació amb la resta d'instruments**, les produccions elaborades durant les diferents sessions són **documentades fotogràficament** per la investigadora, generant un **arxiu visual** que complementa la resta de materials recollits durant la investigació.

La documentació fotogràfica també afavoreix una **observació detallada de les produccions**, permetent tornar-hi en diferents moments del procés i aprofundir en la interpretació dels materials. Aquest exercici de revisita facilita la identificació de **detalls, relacions i decisions** que contribueixen a enriquir la comprensió dels processos desenvolupats i a establir connexions amb la resta de dades de la investigació.

5.7.4 Diari A/R/Togràfic

Paral·lelament a la recerca, la investigadora manté un diari de camp A/R/Togràfic iniciat durant el procés de disseny i construcció del Jardí de les TINTAcions. Elaborat entre octubre de 2025 i juny de 2026, el diari recull nou entrades que acompanyen la creació, transformació i consolidació progressiva de l'espai, així com el desenvolupament de la pròpia investigació.

Aquest instrument s'inscriu dins la perspectiva **A/R/Togràfica** i reconeix la interrelació entre els rols d'**artista, investigadora i docent** com a espais de producció de coneixement (Irwin i Springgay, 2008).

El diari es construeix a partir d'**anotacions escrites, imatges, enregistraments sonors, vídeos i altres materials de documentació** generats al llarg del procés. Les entrades no responen a una periodicitat fixa, emergeixen a partir de preguntes, intuïcions, observacions o experiències que activen processos de reflexió vinculats tant a l'espai com a les pràctiques que s'hi desenvolupen.

Els materials recollits inclouen observacions sobre les transformacions de l'espai i els seus ritmes de creixement, qüestions metodològiques, emocions associades a l'experiència d'habitar el jardí, connexions amb lectures i referents artístics, així com exploracions sobre les seves possibilitats pedagògiques. Aquest conjunt de registres permet documentar l'evolució del projecte, seguir els processos de presa de decisions i incorporar la mirada de la investigadora com a part del procés d'anàlisi.

El diari incorpora també **documentació fotogràfica periòdica** realitzada des de punts d'observació fixos, fet que permet registrar visualment les transformacions de l'espai al llarg del temps i observar les relacions que es despleguen entre els processos ecològics, pedagògics i creatius que hi tenen lloc.

Més enllà de la seva funció documental, el diari esdevé un espai de trobada entre la **pràctica artística, l'experiència viscuda, el context pedagògic** i les veus que acompanyen la investigació.

Les entrades incorporen diàlegs amb autores, lectures i referents artístics que contribueixen a pensar el que succeeix al jardí i a donar forma a les preguntes que emergeixen durant el procés. Aquestes connexions van configurant una

constel·lació de relacions que acompanya la construcció del coneixement al llarg de la recerca, fent visible la trama de vincles, ressonàncies i tensions que es generen entre experiència, teoria i pràctica.

Així, el diari contribueix a la **triangulació de les dades** i a la **comprensió dels processos que emergeixen** durant el desenvolupament de la investigació.

Es desenvolupa en format digital i es publica progressivament al web personal de la investigadora, configurant-se com un espai obert de documentació, reflexió i construcció de coneixement vinculat al procés de recerca. La versió completa del diari es pot consultar [aquí](#).

5.8 Procés de recollida de dades

La recollida de dades es va desenvolupar entre els mesos d'octubre de 2025 i març de 2026, coincidint amb el desenvolupament de les pràctiques artístiques realitzades en el marc de l'assignatura.

El cronograma següent recull les principals fases del procés de recollida de dades, així com la temporalització dels instruments utilitzats i de les sessions desenvolupades durant la investigació.

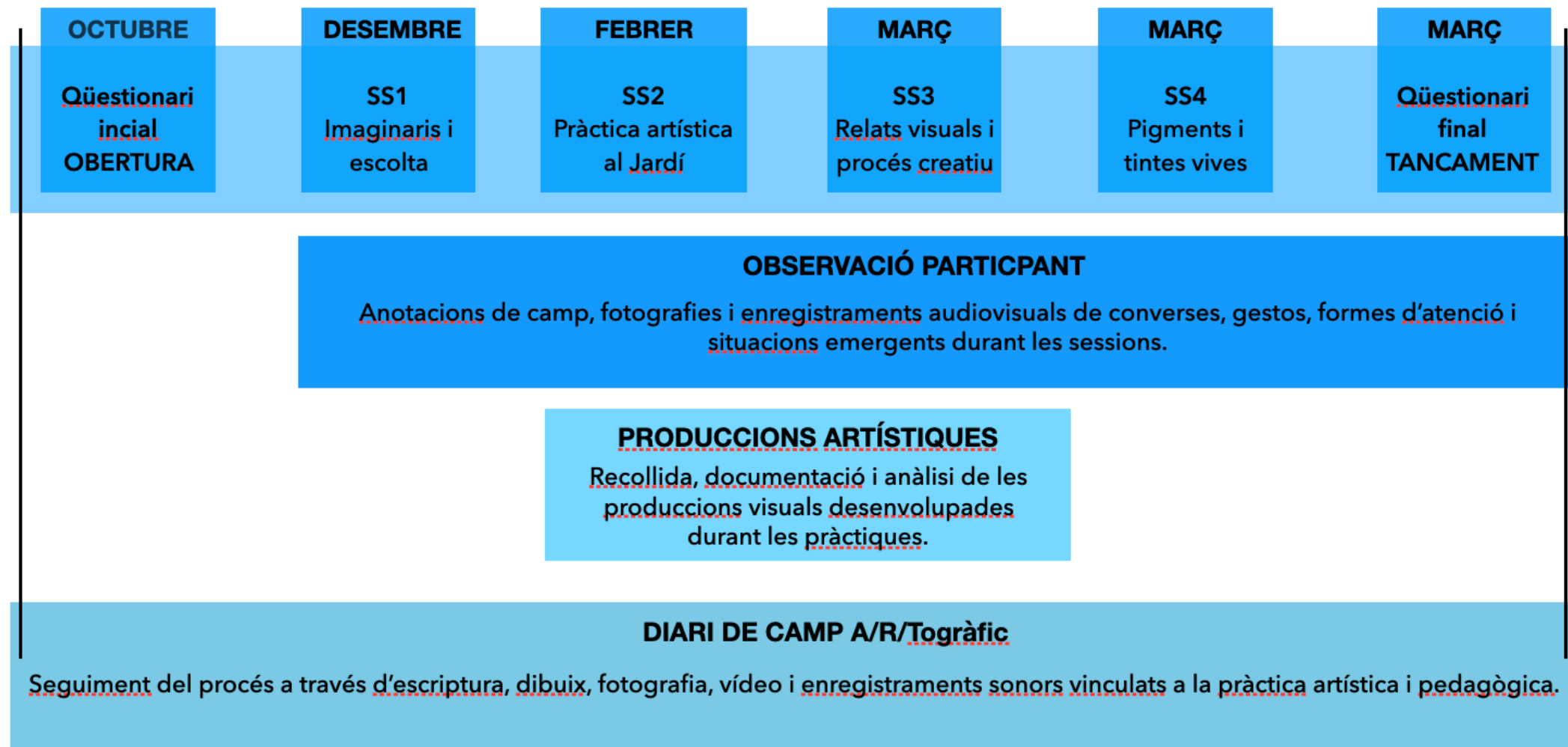

Figura 12. Cronograma del procés de recollida de dades.

5.9 Estratègia d'anàlisi de les dades

L'anàlisi es desenvolupa des d'una perspectiva **qualitativa interpretativa**. Tal com assenyalen Hernández Sampieri et al. (2014), en la investigació qualitativa la recollida i la interpretació de les dades formen part d'un mateix procés de construcció de coneixement.

Per a aquesta investigació s'han considerat de manera conjunta els qüestionaris inicials i finals, els registres d'observació participant, el diari A/R/ Togràfic, la documentació fotogràfica i les produccions visuals elaborades per les estudiants. L'anàlisi no s'ha realitzat de forma separada per a cada instrument, sinó mitjançant un **procés continu de lectura, revisió i diàleg** entre els materials recollits al llarg de la investigació.

En una primera fase es va dur a terme una lectura reiterada del conjunt de dades amb la finalitat d'identificar recurrències, contrastos, relacions i possibles transformacions vinculades als objectius de la recerca. Aquest procés va permetre observar connexions entre allò que les estudiants expressaven en els qüestionaris, les situacions observades durant les sessions, les reflexions recollides al diari i els elements que emergien tant en la documentació fotogràfica com en les produccions visuals.

Les preguntes obertes dels qüestionaris es van analitzar des d'una perspectiva interpretativa, atenent les percepcions, emocions i representacions expressades per les participants, mentre que les preguntes tancades i les escales Likert es van utilitzar amb una finalitat descriptiva per observar possibles tendències, continuïtats o variacions entre el qüestionari inicial i el final. Paral·lelament, les anotacions d'observació participant, el diari A/R/ Togràfic, les fotografies i les produccions visuals van contribuir a ampliar i contextualitzar aquestes dades, aportant informació sobre els processos viscuts, les formes de relació amb l'entorn i les experiències desenvolupades durant les pràctiques artístiques.

Les **categories d'anàlisi** no es van establir de manera prèvia i tancada, sinó que van anar emergint progressivament a partir del contacte amb les dades,

tot mantenint una vinculació constant amb les preguntes i objectius de la investigació.

La interpretació dels resultats es va desenvolupar mitjançant una estratègia de **triangulació** entre els diferents instruments de recollida de dades. Aquesta va permetre contrastar i complementar les diferents fonts d'informació, posant en diàleg allò que les estudiants deien, feien, representaven i allò que emergia de les observacions i de les reflexions de la investigadora. Aquest procés va contribuir a construir una comprensió més rica i situada del fenomen estudiat i a reforçar la consistència interpretativa de la recerca.

5.9.1 Aspectes ètics

La investigació s'ha desenvolupat seguint els principis ètics vinculats a la recerca educativa, garantint en tot moment la **participació voluntària**, la **confidencialitat** i el **respecte** envers les participants.

Abans de l'inici del procés de recollida de dades, les estudiants van ser informades sobre els objectius i les característiques de la investigació, així com sobre l'ús acadèmic de les dades recollides. La participació es va formalitzar mitjançant un consentiment informat signat per les participants, que incloïa també l'autorització per a la documentació fotogràfica desenvolupada durant les sessions.

Totes les dades han estat tractades de manera anònima i confidencial i s'han utilitzat exclusivament amb finalitats acadèmiques i de recerca. Així mateix, la participació en la investigació no ha tingut cap incidència en l'avaluació acadèmica de les estudiants i s'ha garantit la possibilitat de no participar o de retirar-se del procés en qualsevol moment.

5.9.2 Criteris de rigor i qualitat científica

La recerca incorpora diferents estratègies orientades a reforçar el rigor i la consistència metodològica de l'estudi, en coherència amb la tradició qualitativa interpretativa. Tal com assenyalen Hernández Sampieri et al. (2014), la qualitat de la investigació qualitativa es vincula a aspectes com la **credibilitat**, la **coherència metodològica** i la **consistència interpretativa**.

La credibilitat de la investigació es reforça mitjançant la triangulació entre diferents instruments i fonts de dades, fet que permet aproximar-se al fenomen estudiat des de perspectives complementàries.

La coherència metodològica es construeix a partir de la relació entre les preguntes de recerca, els objectius, el posicionament metodològic i els instruments emprats durant la investigació. Finalment, la descripció detallada del context, de les pràctiques desenvolupades i del procés de recerca pretén afavorir la transferibilitat dels resultats a altres contextos educatius amb característiques similars.

6. Resultats

L'anàlisi dels materials recollits ha permès identificar diferents aspectes vinculats a les formes de relació amb l'entorn, als processos d'aprenentatge que emergeixen durant les pràctiques artístiques i als imaginaris pedagògics de les estudiants en relació amb la natura. Atès el caràcter qualitatiu i multimodal de la investigació, els resultats es presenten inicialment a partir dels diferents instruments emprats en la recerca –qüestionaris inicials i finals, observació participant, produccions visuals i diari a/r/togràfic– per tal de fer visible què aporta cadascun d'ells a la comprensió del fenomen estudiat.

Posteriorment, les diferents fonts es posen en diàleg a través d'un procés de triangulació que permet identificar convergències, complementarietats i tensions entre les dades recollides.

6.1 Qüestionari inicial i final

Nota. Les cites textuais incloses en aquest apartat procedeixen dels qüestionaris inicials i finals. Les transcripcions completes de les respostes escrites, es poden consultar a l'Annex 3 i 4.

L'anàlisi comparativa dels qüestionaris inicials i finals es va realitzar a partir d'una **lectura reiterada** de les respostes obertes i d'un procés de codificació temàtica que va permetre **identificar recurrències, diferències i possibles desplaçaments en les percepcions** de les estudiants. A partir d'aquest procés van emergir quatre categories principals relacionades amb la manera de descriure la relació amb la natura, les representacions que se'n construeixen, el potencial educatiu atribuït als espais naturals i les formes de vincular-se amb elements no humans.

Categoria emergent	Preguntes relacionades
Relació amb la natura: entre la distància i la vinculació	P2, P3 i P9
Representacions de la natura: del paisatge als elements concrets	P4, P5 i P10
El jardí com a dispositiu pedagògic	P6 i P7
Relacions amb el món més-que-humà	P8

Taula 1. Categories emergents derivades de l'anàlisi dels qüestionaris inicials i finals

A continuació es presenten les principals tendències identificades en cadascuna d'aquestes categories.

Relació amb la natura: entre la distància i la vinculació

Les respostes dels qüestionaris mostren una relació amb la natura diversa i sovint condicionada pel context de vida de les participants. En el **qüestionari inicial**, la majoria resideixen en entorns urbans i **descriuen un contacte amb la natura vinculat principalment a moments puntuals**, excursions, passejades o experiències familiars.

Tot i que les valoracions quantitatives del vincle amb la natura se situen majoritàriament entre el 2 i el 4 sobre 5, les narratives associades revelen realitats més complexes que van més enllà d'una simple escala numèrica. En diversos casos, **la natura apareix associada a records de la infància, als pobles d'origen** o a espais freqüentats durant els caps de setmana. Algunes estudiants descriuen una relació distant, condicionada pel ritme de vida urbà o per la manca de contacte quotidià amb entorns naturals.

L'Informant 8, per exemple, explica que «visc en una ciutat on no hi ha gaire natura i, tret que faci alguna excursió, no hi tinc contacte», mentre que l'Informant 10 defineix el seu vincle com a «molt pobre» perquè no acostuma a freqüentar boscos o espais naturals.

Tanmateix, fins i tot en aquells casos en què el contacte amb la natura és esporàdic, les participants acostumen a associar-la a experiències positives. Les **emocions més recurrents en els qüestionaris inicials són la tranquil·litat, la pau, la calma i la llibertat**, sovint vinculades a experiències de desconexió, benestar i refugi.

En els qüestionaris finals no s'observa una transformació homogènia en la intensitat del vincle expressat, però sí una **major elaboració en la manera de descriure aquesta relació**. Algunes estudiants incorporen idees vinculades a la reciprocitat, l'admiració, la complicitat o la cura. És especialment significatiu el cas de l'Informant 1, que defineix la natura com «un vincle recíproc i mutu, on els dos es beneficien de la presència de l'altre», o el de l'Informant 20, que descriu la seva relació amb la natura en termes de «complicitat i admiració».

També s'observa una **ampliació del registre emocional associat a la natura**. Juntament amb les emocions presents en el qüestionari inicial, apareixen noves referències a la fascinació, l'afecte, l'amor, la incertesa o la frustració. Aquestes respostes suggereixen una comprensió més complexa de la relació amb l'entorn, que deixa de presentar-se exclusivament com un espai de benestar per incorporar també matisos vinculats a la descoberta, la reflexió i l'experiència.

En conjunt, les respostes apunten més cap a una **transformació en la manera de narrar i interpretar la relació amb la natura** que no pas a un canvi substancial en la freqüència de contacte amb aquesta. Les estudiants

continuen descrivint situacions vitals similars, però en alguns casos ho fan incorporant nous matisos relacionals, emocionals i reflexius.

Representacions de la natura: del paisatge als elements concrets

Les respostes vinculades als colors, als elements associats a la natura i als dibuixos realitzats de memòria, permeten aproximar-se a les representacions que les estudiants construeixen sobre l'entorn natural. L'anàlisi comparativa dels qüestionaris inicials i finals mostra una **ampliació de la diversitat d'elements que les participants associen a la natura**, així com diferents desplaçaments en les formes de representar-la.

En els qüestionaris inicials, les representacions de la natura acostumen a aparèixer associades a paisatges generals formats per arbres, flors, muntanyes o sols. De manera similar, els dibuixos tendeixen a representar elements fàcilment identificables i sovint vinculats a imaginaris habituals sobre la natura.

En els qüestionaris finals, en canvi, apareixen amb més freqüència referències a elements específics com ara branques, arrels, insectes, herbes, pedres o textures vegetals. Aquesta ampliació també es reflecteix en els colors associats a la natura, incorporant tonalitats com el taronja, el rosa, el vermell, el gris o el violeta, menys presents en les respostes inicials.

L'anàlisi dels dibuixos no mostra una transformació homogènia, però sí diferents maneres de relacionar-se amb l'entorn. En alguns casos s'observa una aproximació més atenta a elements concrets de la natura, com ara fulles, branques o plantes específiques. En altres, les representacions incorporen records, experiències o espais significatius vinculats a vivències personals. Aquestes diferències suggereixen que **les pràctiques desenvolupades al jardí no generen una única manera de mirar, sinó múltiples formes d'atenció i relació amb l'entorn**.

En conjunt, els resultats apunten a una **representació de la natura més diversa i menys centrada exclusivament en el paisatge** general, incorporant elements, experiències i significats vinculats a la relació particular que cada estudiant estableix amb el seu entorn.

Final

Inicial

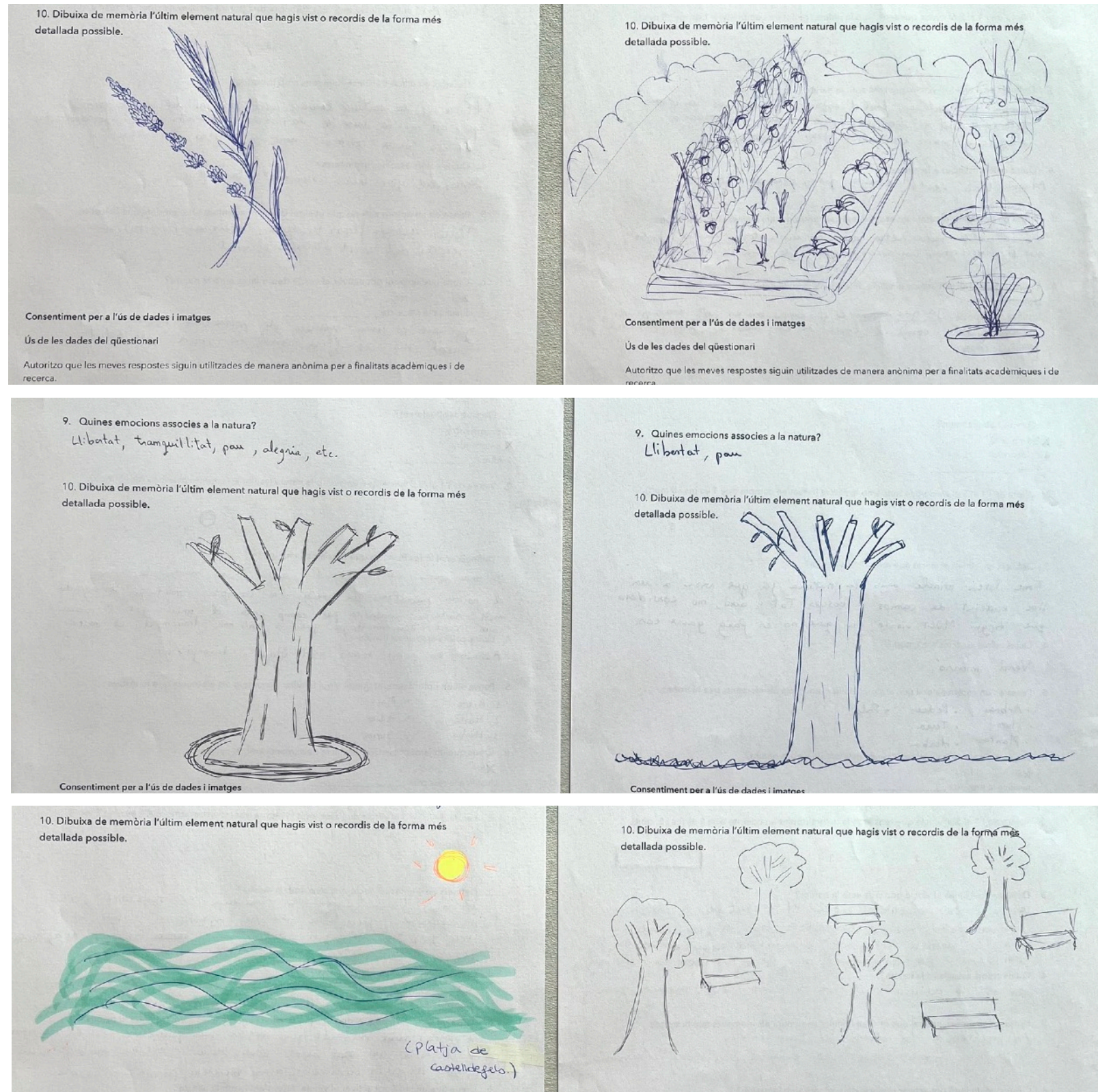

Figura 13. Comparativa entre dibuixos inicials (octubre de 2025) i finals (març de 2026) de tres participants. De dalt a baix, informant 3, 9 i 11.

El jardí com a dispositiu pedagògic

Les respostes relatives al potencial educatiu del jardí mostren un ampli consens tant en els qüestionaris inicials com en els finals. La majoria de participants consideren que **els jardins poden afavorir el vincle dels infants amb la natura** i valoren positivament la seva presència en contextos educatius.

Tot i aquesta coincidència general, l'anàlisi de les justificacions permet identificar algunes diferències entre els qüestionaris inicials i finals. En les **primeres respostes, el valor educatiu del jardí** acostuma a associar-se principalment a la proximitat amb elements naturals, al contacte amb plantes o a la possibilitat de desenvolupar activitats a l'aire lliure. En aquest sentit, **el jardí apareix sobretot com un espai que facilita el contacte amb la natura**.

En els **qüestionaris finals**, en canvi, emergeixen amb més freqüència referències a l'experiència directa, l'observació, l'experimentació i la construcció de vincles afectius amb l'entorn. El jardí deixa de presentar-se únicament **com un espai que conté elements naturals per esdevenir un context d'experiència, descoberta i relació**.

Cal assenyalar, però, que aquestes transformacions no es produeixen de manera homogènia en totes les participants. En molts casos, les concepcions inicials es mantenen relativament estables, especialment entre aquelles estudiants que ja atribuïen un alt valor educatiu als espais naturals abans de l'experiència. Tot i així, alguns casos permeten identificar desplaçaments significatius en la manera d'entendre el potencial educatiu del jardí.

És el cas de la Informant 6, que en el qüestionari inicial afirmava que «un jardí no pot abarcar tot el que la natura abarca i et fa sentir» i valorava amb un 2 sobre 5 el seu potencial pedagògic. En el qüestionari final, en canvi, reconeix que «no deixa de ser natura» i augmenta la seva valoració fins a un 4 sobre 5. De manera similar, la Informant 8 passa d'una mirada centrada en les limitacions del jardí, que considerava «artificial», a destacar les possibilitats d'«experimentar, tocar i sentir» que ofereix aquest espai, incrementant també la seva valoració pedagògica. Finalment, la Informant 12 amplia les seves justificacions inicials vinculades a la cura de les plantes incorporant referències a la dimensió sensorial de l'experiència i definint el jardí com un «entorn sensorial i potent».

En conjunt, els resultats mostren que les participants ja atribuïen un valor educatiu al jardí abans de les pràctiques desenvolupades, però suggereixen una **major elaboració en la manera de justificar aquest potencial després de l'experiència viscuda**. Més que modificar substancialment les opinions inicials, les pràctiques semblen afavorir una comprensió més rica dels processos d'aprenentatge que poden emergir en contacte amb l'entorn natural.

Relacions amb el món més-que-humà

La pregunta sobre la possibilitat d'escriure una carta d'amor a una pedra va permetre explorar les formes de relació que les participants estableixen amb elements naturals no humans. Les respostes mostren una notable estabilitat entre els qüestionaris inicials i finals. En la majoria dels casos, **les participants rebutgen aquesta possibilitat** argumentant que una pedra és un element sense vida, sense sentiments o incapaç de comprendre allò que se li comunica.

Tanmateix, una minoria d'estudiants manté tant en els qüestionaris inicials com en els finals una mirada més simbòlica o imaginativa envers aquests elements. En aquests casos, la pedra apareix vinculada a experiències sensorials, processos creatius, records o reflexions personals. Tot i que **no s'observen transformacions significatives** en les respostes, aquestes diferències evidencien la **coexistència de diverses maneres d'entendre la relació amb el món natural**.

En conjunt, els resultats suggereixen que les pràctiques desenvolupades no modifiquen substancialment les concepcions de les participants sobre aquesta qüestió, però sí posen de manifest la presència de sensibilitats diverses respecte a la possibilitat d'establir relacions simbòliques o afectives amb elements més-enllà de l'humà.

6.2 Observació participant

L'observació participant va permetre documentar aspectes de l'experiència que difícilment podien recollir-se únicament a través dels qüestionaris o de les produccions visuals. Les notes de camp, complementades amb la documentació fotogràfica de les sessions, **van facilitar l'observació de les formes de relació que les estudiants establien amb l'entorn, els materials i els processos de creació** al llarg de les diferents trobades.

L'anàlisi de les observacions va permetre identificar dues qüestions especialment significatives: l'emergència de formes d'atenció i relació amb l'entorn vinculades a una manera diferent d'habitar l'espai, i la presència de processos d'experimentació, incertesa i presa de decisions associats a la pràctica artística.

Formes d'atenció i relació amb l'entorn

Les observacions realitzades durant la sessió al jardí mostren com les estudiants van anar desenvolupant progressivament **formes d'atenció més sostingudes i situades** en relació amb l'entorn. A diferència d'altres contextos d'aprenentatge més estructurats, les propostes desenvolupades permetien una certa autonomia en l'elecció dels espais, els materials i els ritmes de treball.

Les fotografies de les sessions mostren les estudiants distribuïdes en petits grups o treballant individualment en diferents punts del jardí, (Figura 14) ocupant l'espai de manera dispersa i escollint aquells indrets que despertaven el seu interès. Aquesta **apropiació de l'espai** va afavorir situacions d'**observació prolongada**, en què les participants dedicaven temps a mirar, tocar, recollir o representar elements concrets de l'entorn.

Al llarg de la sessió desenvolupada al jardí es va observar una **disminució progressiva de la necessitat de consignes** constants i una **major capacitat per sostenir processos d'observació autònoma**. Progressivament, les estudiants van començar a ocupar l'espai amb més **confiança**, assegudes a terra, desplaçant-se pel jardí per cercar elements d'interès o compartint observacions amb les companyes. Aquestes situacions suggereixen una

manera d'habitar l'espai basada en la curiositat, l'exploració i l'atenció sostinguda.

La documentació fotogràfica mostra també com els exercicis de dibuix, observació i exploració dels materials convidaven a dirigir la mirada cap a elements que habitualment passen desapercebuts, com les textures de les fulles, les formes de les herbes, els nervis d'una planta o les marques presents en l'escorça d'un tronc (Figura 21).

En conjunt, les observacions apunten a l'emergència d'una manera d'habitar el jardí basada en l'atenció sostinguda, la proximitat als elements naturals i una relació més directa amb l'entorn immediat.

Figura 14. Documentació fotogràfica de la sessió al jardí. *Font: elaboració pròpia.*

Figura 15. Documentació de la forma d'ocupar l'espai. *Font: elaboració pròpia.*

Figura 16. Detall estudiant treballant al jardí. *Font: elaboració pròpia.*

Figura 17. Estudiant explorant amb les ombres de l'herba i tinta
Font: elaboració pròpia..

Figura 18. Observació i pràctica al jardí. Font: *elaboració pròpia.*

Figura 19. Estudiants realitzant pràctiques d'experimentació gràfica i pictòrica. Font: elaboració pròpia.

Figura 20. El Jardí de les TINTAcions durant la sessió de pràctica artística amb estudiants del Grau d'Educació Infantil. *Font: elaboració pròpia.*

Figura 21. Exploració de textures vegetals fetes per les estudiants mitjançant la tècnica del frottage. *Font: elaboració pròpia.*

Figura 22. Exploració de textures vegetals fetes per les estudiants mitjançant la tècnica del frottage. Font: elaboració pròpia.

Figura 23. Exploracions gràfiques a partir de materials naturals presents al jardí. *Font: elaboració pròpia.*

Figura 24. Materials vegetals utilitzats durant les pràctiques d'experimentació artística. *Font: elaboració pròpia.*

Experimentació, incertesa i presa de decisions

Les observacions realitzades durant les sessions mostren que les propostes plantejades situaven les estudiants davant **processos oberts d'experimentació** en què no existia una única manera correcta de procedir. El treball amb **pigments, tintes, elements vegetals** i procediments gràfics diversos requeria prendre decisions constants, adaptar-se a resultats inesperats i respondre a les possibilitats que anaven emergint durant el procés.

En diversos moments es va observar la **necessitat de rebre consignes més concretes** o indicacions que orientessin el desenvolupament de les activitats. Algunes estudiants expressaven dubtes sobre com continuar una proposta o manifestaven **inseguretat** davant la manca d'un resultat predefinit. Aquestes situacions evidencien fins a quin punt les pràctiques artístiques obertes poden generar tensions quan desplacen les lògiques habituals associades a la reproducció de models o a la recerca de respostes correctes.

Una situació especialment significativa es va produir durant la sessió desenvolupada a l'aula, en què les estudiants havien de seleccionar fragments de les seves produccions anteriors a través d'un visor i decidir com continuar el procés de treball. Una de les participants va experimentar un elevat nivell d'angoixa davant la necessitat d'escollir, descartar opcions i assumir la incertesa de no disposar d'un criteri únic de validació. Aquesta situació posa de manifest les dificultats que poden emergir quan les estudiants són convidades a prendre decisions autònomes en processos creatius oberts.

Tanmateix, a mesura que avançaven les activitats, es va observar una **progressiva acceptació de la incertesa** i una major disposició a experimentar amb els materials sense anticipar-ne completament els resultats. Les fotografies documenten situacions de prova, exploració i combinació de materials en què l'error, l'atzar o la sorpresa passaven a formar part del procés creatiu (Figura 25).

Aquesta transformació també es va fer visible en les **reflexions compartides** durant el tancament de l'experiència. Diverses estudiants van expressar que les produccions que més valoraven eren precisament aquelles que incorporaven errors, imprevistos o resultats inesperats. Comentaris com «els

que tenen errors són els que més m'agraden», «he fet més que pensat» o «quan no penses, surten coses que no esperes i són més interessants» suggereixen una **revalorització del procés**, de l'experimentació i de la capacitat d'acollir allò no previst.

En conjunt, les observacions indiquen que les pràctiques artístiques desenvolupades van generar espais on l'aprenentatge emergia del mateix procés d'exploració, de la relació amb els materials i de les decisions que les estudiants anaven prenent al llarg del recorregut, més que no pas de l'obtenció d'un resultat concret.

Figura 25. Processos de selecció, experimentació i continuïtat del treball a l'aula. Font: elaboració pròpia.

Figura 26. Continuació del procés creatiu a l'aula a partir de les produccions realitzades prèviament. Font: elaboració pròpia.

Figura 27. Continuació del procés creatiu a l'aula a partir de les produccions realitzades prèviament. Font: elaboració pròpia.

Figura 28. Processos de treball amb pigments, tintes i materials vegetals. Font: elaboració pròpia.

6.3 Produccions artístiques: de l'experimentació a la construcció d'un llenguatge propi

Les produccions finals recullen el recorregut desenvolupat al llarg de les diferents propostes i materialitzen processos d'observació, experimentació i presa de decisions iniciats al jardí. Tot i partir d'un mateix context, materials i consignes de treball, presenten una **gran diversitat formal i visual**, fet que evidencia la singularitat dels processos viscuts per cada estudiant.

Més que representar literalment la natura, les produccions (Figura 30) incorporen rastres dels materials, dels gestos i de les experiències desenvolupades durant el procés. Hi apareixen **empremtes vegetals, taques, textures, línies, superposicions** i marques que remetent a les accions realitzades i a la relació establerta amb l'entorn i amb els materials.

Un aspecte especialment rellevant és que moltes estudiants van expressar sorpresa davant les seves pròpies creacions. Durant les primeres sessions era freqüent la demanda d'instruccions concretes o la inseguretat davant propostes obertes, mentre que en el tancament de l'experiència apareixen **valoracions positives** vinculades tant al procés realitzat com als resultats obtinguts. Les produccions esdevenen així testimoni d'un recorregut en què la incertesa inicial dona pas a una major confiança en la pròpia capacitat de crear, experimentar i prendre decisions.

Les peces fan visibles processos de **descoberta, autonomia i construcció de llenguatges propis** que emergeixen a partir de la relació amb l'entorn, els materials i el temps dedicat a la pràctica. Si bé alguns dels desplaçaments identificats poden descriure's a través de les paraules de les estudiants o de les observacions recollides, altres aspectes emergeixen principalment en les formes visuals que aquestes produccions despleguen.

Les produccions que es presenten a continuació constitueixen una altra manera d'acostar-se a l'experiència viscuda i complementen allò que s'ha descrit fins ara a través de les paraules.

Figura 29. Produccions finals elaborades per les estudiants. *Font: elaboració pròpia.*

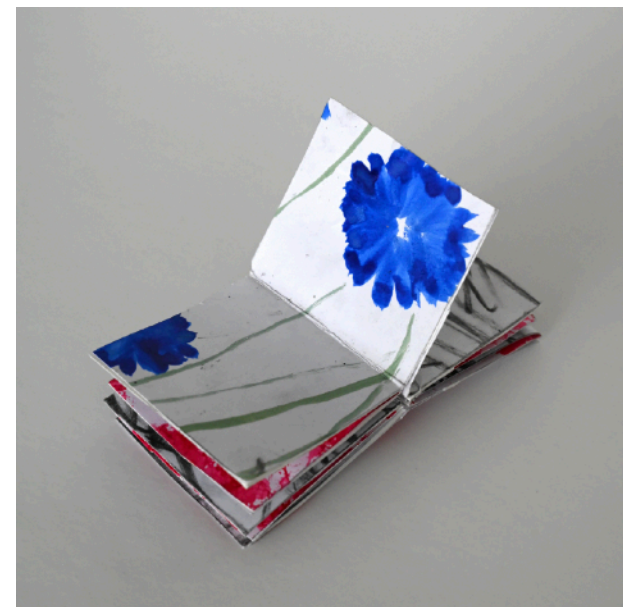
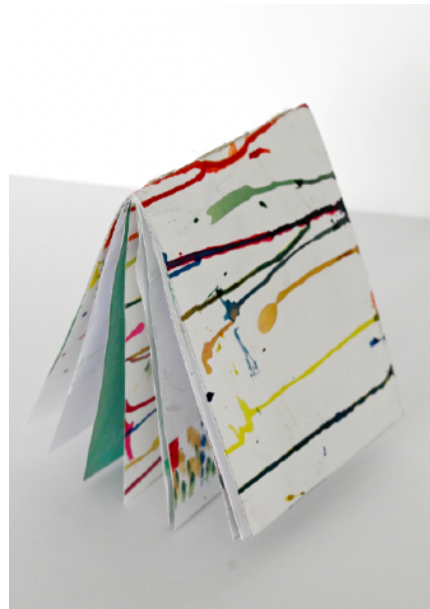

Figura 30. Detall de les produccions finals elaborades per les estudiants. *Font: elaboració pròpia.*

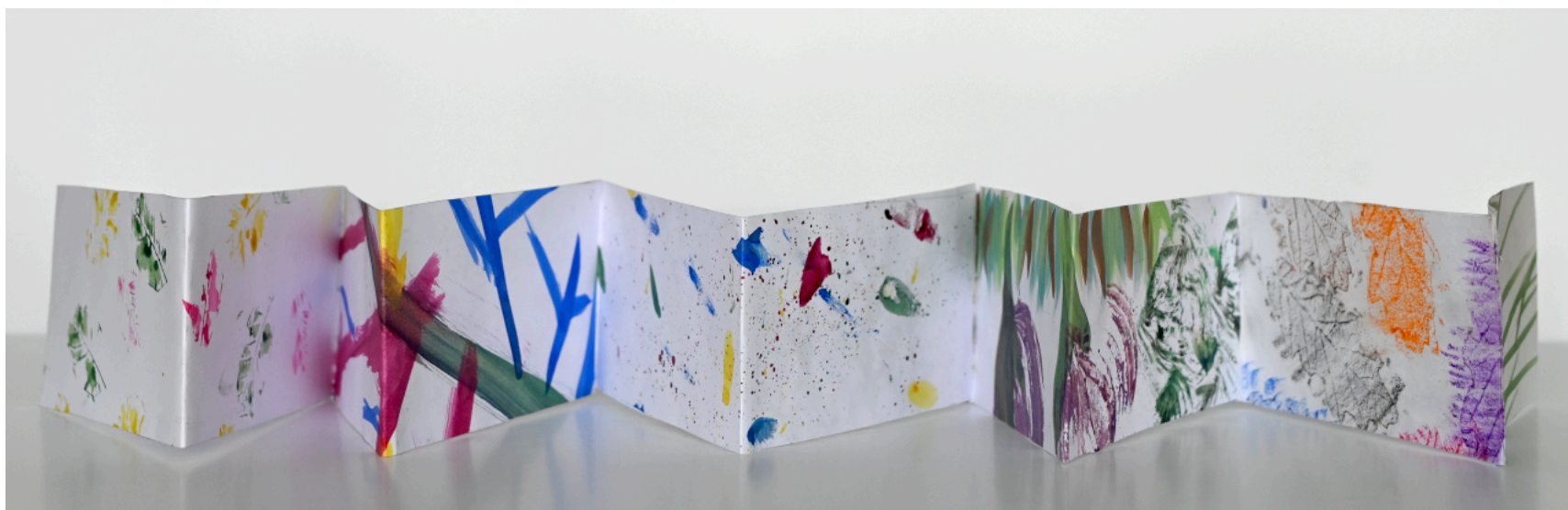

Figura 31. Detall de les produccions finals elaborades per les estudiants. *Font: elaboració pròpia.*

6.4 Diari A/R/Togràfic: pensar amb l'experiència

El diari A/R/Togràfic va funcionar com un **espai de reflexió** paral·lel al desenvolupament de la investigació. Les entrades, elaborades al llarg dels mesos en què es va dissenyar, habitar i desenvolupar el jardí, recullen preguntes, **intuïcions, lectures, emocions i connexions** que emergien durant el procés de recerca.

Es tracta d'un **diari multimodal** allotjat a la web personal de la investigadora (Figura 32), on l'escriptura conviu amb fotografies, dibuixos, registres sonors i altres materials visuals. Aquesta configuració permet desplegar el procés de recerca de manera oberta i transparent, fent visibles els camins, les preguntes i les decisions que l'han anat configurant. Al mateix temps, possibilita tornar reiteradament sobre els textos i materials produïts, establint noves **connexions entre l'experiència viscuda, el marc teòric i els referents artístics** que acompanyen la investigació.

A diferència dels altres instruments utilitzats, el diari no tenia com a finalitat registrar dades sobre les estudiant, sinó documentar els desplaçaments, dubtes i aprenentatges que anaven configurant la mirada de la investigadora. En aquest sentit, esdevé un **registre del flux de pensament** que acompanya la recerca, on experiència, pràctica artística i reflexió es desenvolupen de manera entrelaçada.

Alhora, el diari es configura com un espai de calma i recolliment des d'on habitar el procés a través de la paraula, la imatge i l'escolta atenta. Un lloc on donar forma a intuïcions, preguntes i descobertes, però també on compartir l'entusiasme que emergeix de la trobada continuada amb un espai viu i en constant transformació. Les entrades permeten observar com les idees es desplacen, es reformulen i es connecten amb noves lectures, experiències i referents al llarg del temps.

Les reflexions recollides mostren una preocupació recurrent per les relacions entre art, natura i educació, així com per la necessitat de generar espais d'aprenentatge que afavoreixin formes més atentes, sensibles i respectuoses d'habitar el món. Hi apareixen qüestions vinculades a la materialitat, als ritmes

de la natura, a la vulnerabilitat dels ecosistemes i a la possibilitat de construir altres maneres de relacionar-se amb l'entorn des de la pràctica artística.

Un altre aspecte destacable és la **presència constant de la incertesa** com a part del procés investigador. Lluny d'aparèixer com un obstacle, el dubte, la pregunta oberta i l'atenció a allò inesperat esdevenen motors de la recerca. Les anotacions evidencien una manera de pensar que es construeix en contacte amb l'experiència i que es deixa afectar pels materials, les trobades, les lectures i els esdeveniments que emergeixen al llarg del recorregut.

Més que aportar resultats diferenciats de la resta d'instruments, el diari contribueix a contextualitzar-los i a comprendre el procés des del qual han estat interpretats. Les reflexions recollides dialoguen amb els qüestionaris, les observacions i les produccions artístiques, aportant una dimensió reflexiva que permet comprendre la investigació com un procés viu, relacional i en constant transformació.

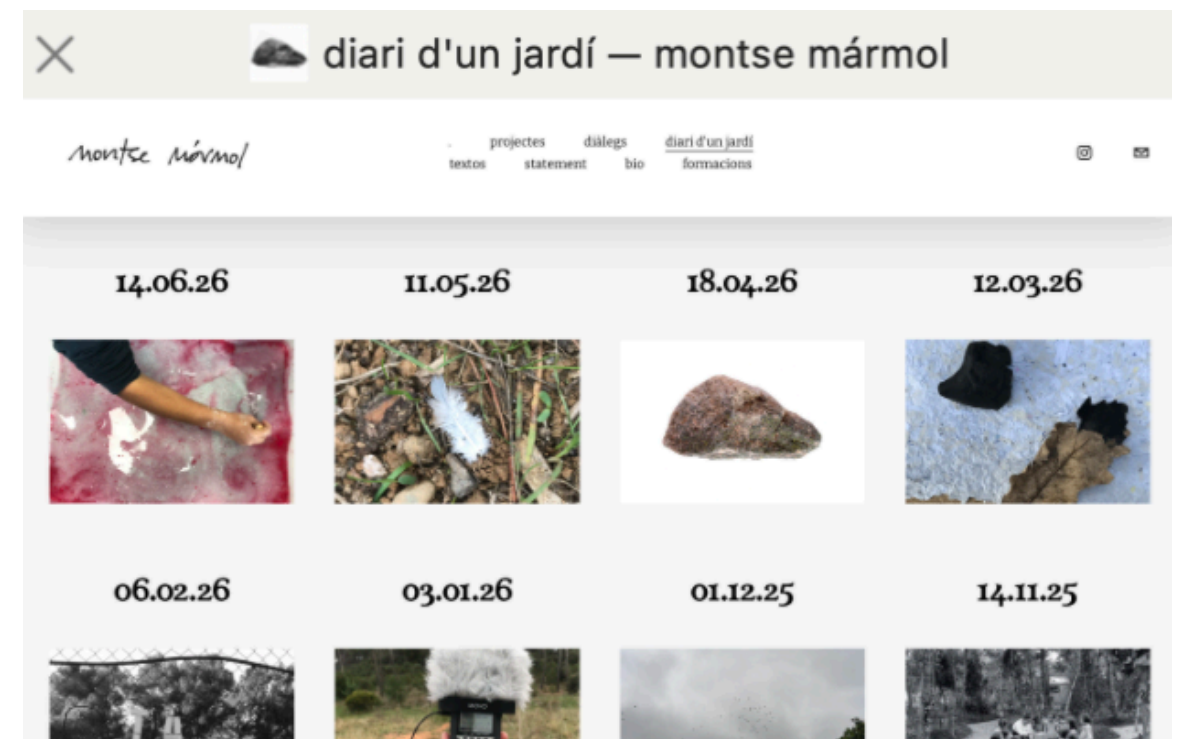

Figura 32. Estructura del diari A/R/Togràfic, organitzat cronològicament a través de les diferents entrades elaborades durant el procés de recerca.

Figura 33. Imatge del Jardí de les TINTAcions, feta el 10 de juny de 2026 Font: elaboració pròpia.

Figura 34. Seqüència d'imatges incorporades al diari A/R/Togràfic que documenten l'observació continuada del jardí al llarg del temps, incorporat al diari A/R/Togràfic. *Font: elaboració pròpia.*

Figura 35. Aproximacions fotogràfiques a diferents elements del jardí durant el procés de recerca incorporades al diari A/R/Togràfic. *Font: elaboració pròpia.*

Figura 36. Herbari en cianotípia elaborat al jardí i incorporat al diari A/R/Togràfic com a part del procés de recerca. Font: elaboració pròpia.

Figura 37. Detall de l'herbari.

En conjunt, els **resultats** apunten cap al potencial de les pràctiques artístiques desenvolupades al jardí per afavorir formes d'observació, relació i aprenentatge vinculades a l'entorn. Tot i que els desplaçaments observats no es produeixen de manera homogènia en totes les participants, les diferents fonts de dades mostren tendències coincidents que permeten aprofundir en la pregunta de recerca plantejada.

Més que transformacions sobtades o canvis fàcilment mesurables, els resultats fan visibles petits desplaçaments en les formes de mirar, d'atendre i de relacionar-se amb allò que envolta les estudiants. Desplaçaments que emergeixen en les paraules, en les imatges, en els gestos i en les decisions que es prenen durant el procés creatiu. És precisament en aquests moviments, sovint subtils però significatius, on sembla situar-se el potencial educatiu de les pràctiques desenvolupades.

Cal tenir present que els resultats recollits corresponen a una experiència desenvolupada durant un període de temps limitat. Més que processos consolidats o transformacions estables, les dades permeten identificar indicis, preguntes i desplaçaments que apunten cap a possibles línies de treball futures.

La discussió que segueix aborda aquests resultats a la llum del marc teòric i dels estudis revisats.

7 .Discussió de resultats

L'objectiu d'aquesta investigació era analitzar el potencial de les pràctiques artístiques desenvolupades al Jardí de les TINTAcions per afavorir formes de relació i aprenentatge vinculades a la interdependència en la formació inicial de mestres d'Educació Infantil. Els resultats obtinguts permeten identificar alguns **desplaçaments** que, tot i ser **modestos** i no produir-se de manera homogènia en totes les participants, resulten significatius perquè apunten cap a altres formes de relacionar-se amb l'entorn, amb els processos d'aprenentatge i amb la pròpia pràctica educativa.

Un dels aspectes que més crida l'atenció és que les estudiants parteixen, en general, d'una **valoració positiva de la natura**. Aquesta apareix associada a la calma, al benestar, a la llibertat o a records agradables vinculats a la infància. Tanmateix, aquestes percepcions conviuen amb una **presència relativament limitada de la natura** en la vida quotidiana. Més que una contradicció, aquesta situació sembla reflectir una realitat àmpliament compartida: la natura és valorada, però sovint ocupa un lloc perifèric dins l'experiència diària.

En aquest sentit, els resultats dialoguen amb les reflexions de Louv (2005) sobre el dèficit de natura, però també permeten plantejar algunes qüestions complementàries. La problemàtica no sembla situar-se únicament en la quantitat de temps que passem en entorns naturals, sinó també en **la qualitat de les relacions** que hi establim. Les respostes inicials mostren que moltes estudiants coneixen la natura principalment com a escenari, com a lloc de pas o com a espai destinat al lleure. Després de les pràctiques desenvolupades al jardí, apareixen referències més freqüents a processos, detalls i formes de vida que inicialment passaven desapercebudes. No es tracta d'un canvi radical en les seves concepcions, però sí d'un **desplaçament en la direcció de la mirada**.

Aquest aspecte resulta especialment suggeridor si es posa en relació amb la noció d'hiperobjecte desenvolupada per Morton (2013). La crisi ecosocial es caracteritza, entre altres coses, per la dificultat de representar i comprendre

fenòmens que operen a escales temporals i espacials molt allunyades de l'experiència immediata. Davant d'aquesta magnitud, els resultats d'aquest estudi semblen apuntar cap a la **importància de generar experiències capaces de reconnectar les persones amb una escala més propera i tangible**. Les arrels, els insectes, les llavors, les transformacions de la matèria o els processos de creixement no resolen la complexitat dels reptes ecosocials contemporanis, però ofereixen una porta d'entrada des de la qual començar a pensar-los i sentir-se'n part.

Potser una de les aportacions més interessants del jardí és precisament aquesta: la possibilitat de tornar visibles processos que habitualment queden fora del camp d'atenció. Els resultats mostren que les estudiants passen progressivament de **representar la natura com un paisatge general a fixar-se en els elements que la conformen i en les relacions que s'hi estableixen**. Sense que verbalitzin explícitament conceptes com ecodependència o interdependència, les seves observacions i representacions semblen acostar-se progressivament a una comprensió més relacional de l'entorn. Aquesta qüestió resulta especialment rellevant si es considera que, tal com assenyala Herrero (2024), la crisi ecosocial no és només una crisi ambiental, sinó també una crisi de relacions, de percepció i de consciència dels vincles que ens sostenen.

Ara bé, els resultats suggereixen que aquest desplaçament no es produeix únicament pel fet de desenvolupar activitats al jardí. **La pràctica artística hi juga un paper fonamental**. Les dificultats observades durant les primeres sessions, les demandes d'instruccions concretes o la incomoditat que experimenten algunes estudiants davant propostes obertes posen de manifest fins a quin punt estem acostumades a formes d'aprenentatge orientades a la reproducció de resultats previsibles. En canvi, **les pràctiques al jardí conviden a observar, explorar, provar, equivocar-se i prendre decisions sense conèixer d'entrada el resultat final**.

Aquest aspecte adquireix una rellevància especial en el context actual.

Els reptes ecosocials als quals ens enfrontem **no disposen de solucions simples ni de respostes tancades**. Ens trobem davant situacions complexes i canviants que requereixen **capacitat d'adaptació, pensament crític i imaginació**. En aquest sentit, la possibilitat d'habitar processos oberts, de formular preguntes i de conviure amb allò que no podem controlar esdevé una competència fonamental tant per a la ciutadania com per a l'exercici de la professió docent.

Des d'aquesta perspectiva, el valor de la pràctica artística no resideix únicament en les produccions que genera, també en les disposicions que activa. Les dades mostren com, progressivament, les estudiants guanyen confiança per experimentar, assumir riscos i construir recorreguts propis. Més que una metodologia concreta, la pràctica artística apareix aquí com una manera d'aproximar-se al coneixement, caracteritzada per la **curiositat, l'obertura, la disponibilitat davant l'inesperat** i la capacitat de deixar-se afectar per allò que emergeix durant el procés.

Aquesta idea connecta amb les aportacions de Barone i Eisner (2012), que defensen la **capacitat de les arts per ampliar les formes de comprensió de la realitat i generar coneixement més enllà dels llenguatges** estrictament conceptuals. En una línia similar, Leavy (2018) assenyala que les pràctiques artístiques permeten aproximar-se a fenòmens complexos incorporant dimensions emocionals, sensorials i experiencials sovint absents en altres aproximacions. Per la seva banda, Hernández-Hernández (2024) defensa la necessitat de generar contextos educatius capaços d'acollir la incertesa, la pregunta i la construcció compartida de significats. Les experiències observades en aquesta investigació semblen apuntar en aquesta direcció.

Les pràctiques desenvolupades no han generat únicament aprenentatges sobre l'entorn, sinó també experiències vinculades a la manera com ens aproximem al coneixement. Les estudiants han hagut d'observar, seleccionar, interpretar, relacionar elements aparentment inconnexos i **construir sentit a**

partir de l'experiència viscuda. Aquest procés resulta especialment rellevant en la **formació inicial de mestres**, ja que situa les futures docents en una posició que difícilment poden oferir als infants si no l'han experimentada prèviament: la d'aprendre des de la curiositat, la recerca, l'escolta i l'obertura davant allò que encara no sabem.

8. Conclusions

Aquesta recerca va començar amb una incomoditat vinculada a la **crisi ecosocial**, però acaba situant la mirada en una qüestió molt més propera: la **necessitat de reconstruir vincles**. Vincles amb la natura, amb els processos que sostenen la vida, amb els altres i també amb la nostra capacitat d'observar, d'escoltar i de deixar-nos afectar per allò que ens envolta.

Al llarg d'aquests nou mesos de recerca ha anat emergint una constatació que travessa tant les dades recollides com la pròpia experiència investigadora: vivim immerses en **ritmes accelerats que dificulten l'atenció, l'observació i la construcció de relacions profundes amb el món**. Aquesta realitat no apareix únicament en les lectures que han acompanyat el treball; ho fa també en les veus de les estudiants, en les resistències inicials davant les propostes obertes, en la necessitat de pautes concretes o en la dificultat d'habitar processos que no ofereixen resultats immediats.

En aquest context, les pràctiques desenvolupades al Jardí de les TINTAcions han funcionat com un petit espai d'assaig. Un espai des d'on experimentar altres maneres de relacionar-se amb l'aprenentatge, amb la natura i amb la pràctica artística. Els resultats no permeten afirmar transformacions profundes ni canvis consolidats. Tanmateix, sí que mostren **petits desplaçaments en les formes de mirar, d'observar i de relacionar-se amb l'entorn**. Les estudiants no surten del jardí amb grans certeses ni amb discursos elaborats sobre la interdependència, però sí amb una atenció més afinada cap als processos, als detalls i a les relacions que configuren la vida.

Potser aquí rau una de les aportacions més rellevants d'aquesta experiència. En un moment en què els grans reptes ecosocials sovint es perceben com a fenòmens llunyans, complexos i difícils d'abastar, el jardí ofereix una **escala habitable**. Un espai on és possible observar una llavor germinar, seguir el recorregut d'un insecte, descobrir les qualitats d'un pigment o aturar-se davant una textura. Són justament aquests gestos els que permeten

reconstruir formes d'atenció i de relació sense les quals resulta difícil imaginar qualsevol transformació més profunda.

Els processos observats al llarg de la investigació també apunten cap a una qüestió més àmplia vinculada a la **necessitat humana de pertinença**. Les dificultats inicials davant les propostes obertes, la recerca de pautes concretes o la incertesa davant formes de relació menys instrumentals amb l'entorn conviuen amb un interès genuí per explorar, observar i establir vincles amb allò que ens envolta. Més que una manca de sensibilitat, les experiències viscudes semblen apuntar a l'escassetat d'espais on aquesta sensibilitat pugui desplegar-se, compartir-se i prendre forma a través de l'experiència.

La pràctica artística ha tingut un paper vital en aquest procés. Més enllà de les produccions resultants, les experiències desenvolupades han generat contextos en què les estudiants han pogut relacionar-se amb el coneixement des de llocs poc habituals dins l'àmbit universitari.

Aquest aspecte resulta especialment rellevant en la **formació inicial de mestres**, ja que ha permès a les futures docents experimentar en primera persona formes d'aprenentatge basades en l'exploració, l'observació, la curiositat i la construcció de relacions amb l'entorn. Els resultats suggereixen que aquestes experiències contribueixen a ampliar la mirada sobre les possibilitats educatives dels espais naturals i sobre el paper que poden tenir les pràctiques artístiques en l'acompanyament dels processos d'aprenentatge a la infància.

Lluny de buscar respostes correctes o resultats previsibles, les propostes han convidat a **habitar la pregunta**, a observar amb deteniment, a establir relacions inesperades i a construir significats a partir de l'experiència.

En aquest sentit, la recerca reforça la idea que les arts no constitueixen únicament una forma d'expressió, sinó també una **manera de conèixer i de**

relacionar-se amb el món. Tal com plantegen Barone i Eisner (2012), les pràctiques artístiques permeten aproximar-se a la realitat atenent dimensions que sovint queden fora dels llenguatges més analítics o conceptuals. La sensibilitat, la imaginació, la intuïció, la capacitat d'establir connexions o de sostenir la complexitat formen part també dels processos de construcció de coneixement. En un moment marcat per desafiaments ecosocials que desborden les lògiques simples de causa i efecte, aquestes capacitats adquireixen una rellevància especial.

Revisant el procés viscut, pren especial sentit aquella intuïció de Schiller (2018) quan afirmava que el camí cap al coneixement passa pel cor. No perquè l'emoció substitueixi el pensament, sinó perquè difícilment podem comprendre allò amb què no hem establert cap relació. La curiositat, l'entusiasme, la sorpresa o el vincle amb l'entorn no apareixen aquí com a conseqüències de l'aprenentatge, sinó com algunes de les **condicions que el fan possible**.

Aquesta idea resulta especialment rellevant si assumim que som éssers profundament sensibles i vulnerables. Lluny de constituir una limitació, aquesta fragilitat forma part de la nostra condició humana i ens recorda que vivim en relació constant amb els altres, amb els territoris que habitem i amb els ecosistemes que sostenen la vida. Reconèixer aquesta sensibilitat és també reconèixer la nostra **interdependència**. En aquest sentit, educar no consisteix únicament a transmetre coneixements, sinó també a generar contextos en què sigui possible cultivar l'atenció, la cura, l'empatia i la capacitat de sentir-nos part d'una **trama de vida compartida**.

La investigació també posa de manifest la importància d'habitar una **educació viva, oberta al món i en contacte amb els contextos que l'envolten**.

Les experiències viscudes al jardí permeten observar que quan l'aprenentatge surt de l'aula, els límits entre natura i cultura, entre teoria i pràctica, entre observació i participació es tornen més porosos. El món deixa de ser un

simple escenari per convertir-se en un espai d'aprenentatge compartit on res és neutral i on les relacions esdevenen part fonamental del procés educatiu.

Des de la perspectiva de la formació inicial de mestres, aquesta qüestió resulta especialment rellevant. Si volem una educació capaç d'acompanyar els infants en la construcció de relacions més sensibles i responsables amb el món viu, resulta necessari que les futures docents puguin viure aquest tipus d'experiències durant la seva pròpia formació. No es tracta únicament d'incorporar continguts vinculats a la sostenibilitat o a la natura, cal generar contextos en què aquestes qüestions puguin ser experimentades, qüestionades i significades des de la pròpia vivència. Les pràctiques desenvolupades al jardí apunten precisament cap a aquesta possibilitat.

Aquesta investigació constitueix només una petita aproximació a una qüestió molt més àmplia. La brevetat de la intervenció, el caràcter situat de l'experiència i la complexitat dels processos observats fan evident la necessitat de continuar investigant aquestes pràctiques amb més temps, més continuïtat i des de perspectives complementàries. De fet, un dels aprenentatges més valuosos d'aquest procés ha estat constatar fins a quin punt la recerca s'ha desbordat més enllà de les preguntes inicials. Lluny de tancar interrogants, l'experiència ha obert noves línies de reflexió vinculades a la formació docent, a les pràctiques artístiques situades, a les relacions entre art i natura i a les possibilitats educatives que emergeixen quan es generen contextos en què **l'atenció, la sensibilitat i la relació** poden ocupar un lloc central.

Com els processos observats al jardí, aquesta investigació recorda també que **hi ha aprenentatges, relacions i preguntes que necessiten temps per desplegar-se**.

9. Limitacions de la recerca i futures línies d'investigació

Aquest estudi presenta algunes limitacions que cal tenir presents a l'hora d'interpretar-ne els resultats. En primer lloc, es tracta d'una experiència desenvolupada en un **context molt específic**, amb un grup reduït d'estudiants del Grau d'Educació Infantil i durant un **període de temps limitat**. Aquesta temporalitat condiciona necessàriament l'abast dels resultats, ja que els processos vinculats a la transformació de les percepcions, les relacions amb l'entorn o la construcció de nous imaginaris educatius requereixen temps per desplegar-se i consolidar-se.

En aquest sentit, els resultats no permeten afirmar canvis profunds o permanents, sinó identificar **indicis i desplaçaments** que apunten cap al potencial educatiu de les pràctiques desenvolupades. Aquesta recerca constitueix, per tant, una **primera aproximació** a una línia d'investigació que requereix continuïtat i que podria ser explorada en estudis de més llarga durada.

Una altra limitació deriva del **caràcter situat de la investigació**. El Jardí de les TINTACTIONS constitueix un context singular que no pot extrapolar-se automàticament a altres entorns educatius. Tanmateix, aquesta singularitat és també una de les fortaleces de l'estudi. Les experiències observades han estat possibles gràcies a un context especialment fèrtil, construït al llarg del temps a partir de la implicació de diverses persones i projectes compromesos amb la sostenibilitat, l'educació artística i la formació de mestres. El jardí no és únicament un espai físic, sinó el resultat d'una **mirada pedagògica compartida** que n'ha fet possible el desenvolupament.

Finalment, la recerca ha obert **noves preguntes** que mereixerien ser explorades amb més profunditat. Com afecta la progressiva desvinculació del món natural a la manera com aprenem, ens relacionem o imaginem la nostra tasca educativa? Quin paper poden tenir les pràctiques artístiques en la reconstrucció d'aquests vincles? Com es tradueixen aquestes experiències en la futura pràctica docent de les estudiants? I quines aportacions poden fer les metodologies basades en les arts per comprendre processos educatius vinculats a la sensibilitat, la cura i la interdependència?

Aquestes preguntes adquireixen una especial rellevància en un context en què el Jardí de les TINTACTIONS continua desenvolupant-se com a **projecte pedagògic de la Unitat de Didàctica de l'Expressió Plàstica de la Universitat Autònoma de Barcelona**. La continuïtat d'aquest espai ofereix l'oportunitat de seguir aprofundint en aquestes qüestions en el marc d'una **recerca doctoral**, amb inici previst el setembre de 2026, centrada en el potencial del jardí com a **espai pedagògic viu per a la formació inicial de mestres**.

Més que tancar una línia d'investigació, aquest treball constitueix un **punt de partida**. Les preguntes que han emergit al llarg del procés conviden a continuar explorant les relacions entre **art, natura i educació**, així com el potencial que aquestes pràctiques poden tenir en la construcció d'altres maneres d'aprendre i habitar el món.

10. Bibliografia

Af Klint, H. (2018). *Hilma af Klint: Paintings for the Future*. Solomon R. Guggenheim Museum.

Bachelard, G. (1978). *El agua y los sueños: Ensayo sobre la imaginación de la materia* (J. Ferreiro Alemparte, Trad.). Fondo de Cultura Económica. (Obra original publicada el 1942).

Barone, T., & Eisner, E. W. (2006). Arts-based educational research. En J. L. Green, G. Camilli, & P. B. Elmore (Eds.), *Handbook of complementary methods in education research* (pp. 95-109). American Educational Research Association.

Berman, M. G., Jonides, J., & Kaplan, S. (2008). The cognitive benefits of interacting with nature. *Psychological Science*, 19(12), 1207-1212.

Beruete, S. (2026). *Filosíntesis: Espiritualidad y filosofía desde el jardín*. Taurus.

Biesta, G. J. J. (2011). *Good education in an age of measurement: Ethics, politics, democracy*. Routledge.

Biesta, G. J. J. (2022). *World-centred education: A view for the present*. Routledge.

Braidotti, R. (2020). *Coneixement pòsthumà*. Arcàdia.

Collado Salas, S., & Corraliza Rodríguez, J. A. (2016). *Conciencia ecológica y bienestar en la infancia: Efectos de la relación con la naturaleza*. Universidad Autónoma de Madrid.

De Vries, H. (2017). *Chance & Change*. MUSAC.

Dillon, J., Rickinson, M., Teamey, K., Morris, M., Choi, M. Y., Sanders, D., & Benefield, P. (2006). The value of outdoor learning: Evidence from research in the UK and elsewhere. *School Science Review*, 87(320), 107-111.

Farrar, L. (1998). *Gardens and gardeners of the ancient world: History, myth & archaeology*. Windgather Press.

Freire, H. (2011). *Educar en verde: Ideas para acercar a niños y niñas a la naturaleza* (Col·lecció Família i Educació, núm. 21). Graó.

Han, B.-C. (2024). *La sociedad del cansancio* (4a ed.). Herder.

Haraway, D., & Segarra Montaner, M. (2020). *El mundo que necesitamos*. Icaria.

- Hernández Hernández, F. (2008). La investigación basada en las artes. Propuestas para repensar la investigación en educación. *Educatio Siglo XXI*, 26, 85-118.
- Herrero, Y. (2022). *Educación para la sostenibilidad de la vida*. Octaedro.
- Herrero, Y. (2024). *Els cinc elements: Una guia d'alfabetització ecològica*. Arcàdia.
- hooks, b. (2022). *Ensenyar pensament crític*. Raig Verd.
- Irwin, R. L. (2013). La práctica de la a/r/tografía. *Revista Educación y Pedagogía*, 25(65-66), 106-122.
- Knowles, J. G., & Cole, A. L. (Eds.). (2008). *Handbook of the Arts in Qualitative Research: Perspectives, Methodologies, Examples, and Issues*. Sage.
- Laing, O. (2024). *El jardín contra el tiempo: En busca de un paraíso común*. Capitán Swing.
- Laing, O., & Porter, R. (Eds.). (2024). *A garden manifesto*. Hamish Hamilton.
- Larrosa, J. (2006). Sobre la experiencia. *Aloma*, 19, 87-112.
- Latour, B. (2020). *Habitar la Tierra: El retorno de lo terrestre* (A. López-Torrijos, Trad.). Gustavo Gili. (Obra original publicada el 2017).
- Leavy, P. (2015). *Method Meets Art: Arts-Based Research Practice* (2a ed.). Guilford Press.
- Leavy, P. (Ed.). (2018). *Handbook of Arts-Based Research*. Guilford Press.
- Louv, R. (2005). *Last Child in the Woods: Saving Our Children from Nature-Deficit Disorder*. Algonquin Books.
- Marín-Viadel, R., & Roldán, J. (2019). A/r/tografía e investigación educativa basada en artes visuales en el panorama de las metodologías de investigación en educación artística. *Arte, Individuo y Sociedad*, 31(4), 881-895.
- Morton, T. (2013). *Hyperobjects: Philosophy and Ecology After the End of the World*. University of Minnesota Press.
- Morton, T. (2017). *Después del fin del mundo*. CCCB.
- Morton, T. (2018). *El pensamiento ecológico* (F. Borrajo, Trad.). Paidós. (Obra original publicada el 2010).
- Morton, T. (2019). *Ecología oscura* (C. Gardini, Trad.). Paidós. (Obra original publicada el 2013).
- Ostendorf-Rodriguez, Y. (2024). *Let's become fungal! Mycelium teachings and the arts*. Valiz.
- Schiller, F. (2018). *Kallias. Cartas sobre la educación estética del hombre* (E. Gil Bera, Trad.). Acantilado. (Obra original publicada el 1795).
- Sensat, R. (2024). *Quan l'educació s'arrela a la vida*. Associació de Mestres Rosa Sensat.
- Soto Calderón, A. (2022). *Imaginación material*. Ediciones Metales Pesados / Herder México.

Springgay, S., Irwin, R. L., Leggo, C., & Gouzouasis, P. (Eds.). (2008). *Being with A/r/tography*. Sense Publishers.

Torres-Porras, J., Alcántara, J., Arrebola, J. C., Rubio, S. J., & Mora, M. (2017). Trabajando el acercamiento a la naturaleza de los niños y niñas en el Grado de Educación Infantil. Crucial en la sociedad actual. *Revista Eureka sobre Enseñanza y Divulgación de las Ciencias*, 14(1), 258-270.

Altres fonts consultades

BEN Network. <https://ben-network.org.uk/>

Judy Ling Wong. *The Inspirators Series*. <https://www.inspirators.org/inspirators-series/judy-ling-wong>

MAAAL - Museu d'Art i Aprenentatge a l'Aire Lliure. <https://maaal.cat>

Nkanga, O. *Landversation*. <https://www.otobong-nkanga.com/landversation>

Annexos

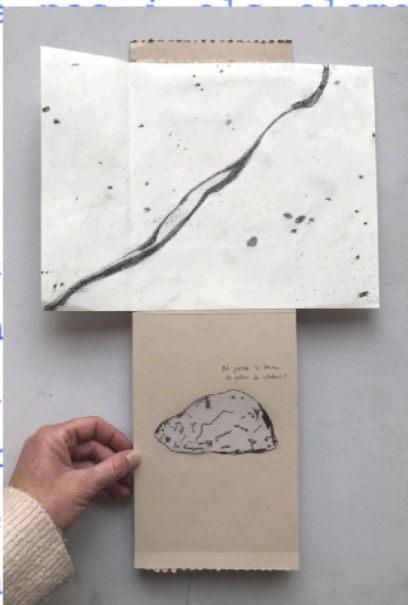
Annex 1. Projecte *Cartes d'amor a les pedres*. Per a una documentació més extensa del projecte es pot consultar: www.montsemarmol.com

no t'ho creuràs, fa més de dues setmanes que no m'ass
fotografiant i catalogant els elements que vaig recollir

Cada vegada m'interessa més la forma en què els humans
al nostre món i els elements naturals que el componen.
tant, de m'emociona és pensar en tu com
d'un món que va tard.

Últimament he trobat una línia que tot allò que he anat recopilant en els últims anys, m'ha po
trobo ara una línia apassionant, La revolució de les flâuneses, d'Anna Maria Igle
la figura d'una dona des d'un punt de vista femení.
En ell, veiem com les dones habitem l'espai i ens porta a reconèixer que camina
públic, és un espai.

Aquest raïm fa pensar, inevitablement, en la teva manera d'observar el món.
observadora. El teu cos. Com pots emmagatzemar tanta informació
amb el paisatge? Quan m'apropo a tu, la quantitat de matisos que
dia, en un intent d'elaborar una paleta de colors que fos
sentir incapaç de trobar els tons que millor et defineixen.
tanta complexitat. Considero que tens una similitud enorme amb nosaltres, els humans, i no j

QÜESTIONARI INICIAL

Informant 1 (I1)

1. On vius habitualment?

Entorn urbà.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

5.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"La natura és una manera de projectar-nos a nosaltres mateixos en l'entorn i connectar amb la creació i entendre que és el regal més gran que podríem haver rebut. És, al cap i a la fi, alimentar-se d'ella i que ella s'alimenti de nosaltres."

4. Quins colors associes a la natura?

"Tot, l'arc de Sant Martí i el cercle cromàtic. Blau, groc, marró, verd, vermell."

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"El camp. Hi trobo conreus, hortalisses, ocells i plantes silvestres, fruits del bosc, figueres."

6. Creus que un jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"El contacte amb la natura és una necessitat biològica. Si és satisfeta, promouem un desenvolupament harmònic i integral, fet que ajudarà els infants a entendre els vincles amb l'entorn i amb si mateixos com a quelcom essencial per a ells."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un jardí

4.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

Sí.

Justificació

"Una pedra és una experiència sensorial gratificant i tan detallada i amb una composició complexa. Com a humanitat, ens ha ajudat massa. És motiu d'agraïment, això també. Ajuda que els insectes hi visquin, a controlar els rius i decorar tot entorn que toqui."

9. Quines emocions associes a la natura?

Alegria, calma, agraïment, pau i serenitat.

Informant 2 (I2)

1. On vius habitualment?

Entorn urbà.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

3.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"El meu vincle amb la natura és molt neutral. No surto naturalment a caminar per la natura, però en moments puntuals m'agrada anar per deixar-me anar i no estar tan preocupat per les situacions del dia a dia."

4. Quins colors associes a la natura?

Verd, blau, groc i marró.

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"Parc infantil, passeig per caminar i un auditori a l'aire lliure. Això ho trobo a la muntanya del Mil·lenni del meu poble."

6. Creus que un jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"Perquè si és ben cuidat i presenta elements amb els que els infants poden desenvolupar el seu vincle, és un espai on es pot activar el vincle dels infants amb la natura."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un jardí

4.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

No.

Justificació

"Perquè la pedra és un element sense ànima i no pot tornar-me els sentiments que jo li oferiria."

9. Quines emocions associes a la natura?

Pau, relaxació, exploració i tranquil·litat.

Informant 3 (I3)

1. On vius habitualment?

Entorn urbà.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

4.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"Sempre ha sigut una font d'inspiració i connexió amb mi mateixa. Sento que és el lloc on puc acudir per tornar a trobar-me quan em sento més perduda."

4. Quins colors associes a la natura?

Marró, blau, verd, taronja, groc, vermell i blanc.

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"Penso en la meua altra casa, en un entorn rural. Trobo un pi molt gran, un riu, muntanyes de roca i mores."

6. Creus que un jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"Ja que és un espai on es pot manipular, experimentar i conèixer coses de la nostra quotidianitat fora de casa."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un jardí

5.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

Sí.

Justificació

"Qualsevol objecte de l'entorn, ja sigui inanimat o amb vida, pot ser i és sempre una font d'inspiració."

9. Quines emocions associes a la natura?

Calma.

Informant 4 (I4)

1. On vius habitualment?

Entorn urbà.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

2.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"Vincle platònic. Visc a Barcelona. M'encanta la natura, caminar en ella, respirar en ella, però no acostumo a tenir contacte amb ella."

4. Quins colors associes a la natura?

Verd.

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"Un bosc: arbres, sobretot el pi, ocells, rius, fulles pel terra, pinyes, glans, cel blau, etc."

6. Creus que un jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"Sobretot si són de ciutat, molts infants no tenen cap tracte amb plantes o animals. Un jardí, encara que sigui petit, pot proporcionar vivències noves que ens apropin a la natura."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un jardí

4.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

Sí.

Justificació

"M'agrada escriure i crec que podria sortir una reflexió molt única."

9. Quines emocions associes a la natura?

Llibertat.

Informant 5 (I5)

1. On vius habitualment?

Entorn urbà.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

3.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"Actualment ja quasi no tinc gaire vincle amb la natura, però des de petita sempre he estat rodejada de natura, ja que anava al centre excursionista del meu poble i a la muntanya cada dia."

4. Quins colors associes a la natura?

Verd, marró i taronja.

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"La muntanya al costat de casa meva, sobretot arbres com roures, fulles, pinyes, aglans, cireres d'arboç."

6. Creus que un jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"Pot activar-lo, ja que els infants estan en contacte amb l'aire lliure."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un jardí

4.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

No.

Justificació

"La pedra no pot llegir."

9. Quines emocions associes a la natura?

Felicitat, llibertat i tranquil·litat.

Informant 6 (I6)

1. On vius habitualment?

Entorn urbà.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

5.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"El vincle amb la natura es reflecteix en anar a la muntanya quasi cada dia. Aquest vincle és més aviat passiu i de respecte."

4. Quins colors associes a la natura?

Verd, blau, marró i gris.

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"Camps, oliveres, roques, pedres."

6. Creus que un jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

No.

Justificació

"Un jardí no pot abarcar tot el que la natura abarca i et fa sentir."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un jardí

2.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

No.

Justificació

"No se'm passaria mai pel cap, així com considero que no li tinc res a dir."

9. Quines emocions associes a la natura?

Tranquil·litat i alegria.

Informant 7 (I7)

1. On vius habitualment?

Entorn urbà.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

4.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"M'encanta anar al bosc del meu poble i sentir l'aire fresc i caminar pel mig de les plantes. La natura em fa sentir lliure."

4. Quins colors associes a la natura?

Verd, groc, marró i vermell.

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"Arbres, rius, ponts, pedres, plantes, flors, camins, insectes, vinyes, tractors."

6. Creus que un jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"Perquè al jardí poden trobar molts elements naturals que també podem trobar en un bosc, per exemple, fulles, arbres o pals."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un jardí

3.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

No.

Justificació

"No la pot llegir."

9. Quines emocions associes a la natura?

Felicitat i llibertat.

Informant 8 (I8)

1. On vius habitualment?

Entorn urbà.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

2.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"Visc en una ciutat on no hi ha gaire natura, i tret que faci alguna excursió, no hi tinc contacte."

4. Quins colors associes a la natura?

Verd, blau, groc i marró.

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"Flors, herba, terra, arbres."

6. Creus que un jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"Sí, però es necessita alguna cosa més com un parc o un bosc. Un jardí pot ser artificial."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un jardí

2.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

No.

Justificació

"Perquè li escriuria a algú per qui tingués sentiments."

9. Quines emocions associes a la natura?

Tranquil·litat, pau i llibertat.

Informant 9 (I9)

1. On vius habitualment?

Entorn urbà.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

3.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"Tinc força vincle amb la natura, ja que visc a un lloc rodejat de camps i boscos. Tot i això, no considero que tingui molt vincle, ja que no en faig gaire cas."

4. Quins colors associes a la natura?

Verd i marró.

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"Arbres, flors, plantes, pedres, terra, herba, pals."

6. Creus que un jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"Sí, perquè podem començar a apreciar elements naturals com ara gespa, flors, etc."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un jardí

2.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

No.

Justificació

"Perquè la pedra no pot llegir, ho trobaria bastant absurd."

9. Quines emocions associes a la natura?

Llibertat i pau.

Informant 10 (I10)

1. On vius habitualment?

Entorn urbà.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

2.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"El meu vincle amb la natura és molt pobre, perquè no faig moltes sortides al bosc, muntanya, etc. He de dir que al pati de la meua casa hi ha un arbre i quan passejo el gos vaig pel bosc."

4. Quins colors associes a la natura?

El verd i el marró.

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"Al Montseny o la Mola podem trobar arbres, fulles, plantes, roques, llops, animals, etc."

6. Creus que un jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"Perquè el jardí els proporciona una relació molt propera i quotidiana. Llavors, en el seu dia a dia veuran plantes, arbres i, entre d'altres elements."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un jardí

4.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

No.

Justificació

"Perquè no respondrà i no té sentiments."

9. Quines emocions associes a la natura?

Tranquil·litat i pau.

Informant 11 (I11)

1. On vius habitualment?

Entorn rural.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

5.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"Viure en un entorn rural al costat de la muntanya i amb petits boscos al costat fa que tingui un gran vincle amb la natura. M'agrada anar-me'n a caminar per la muntanya i perdre'm en ella, allunyant-me del món amb el meu gos."

4. Quins colors associes a la natura?

"Per mi la natura és de molts colors: verd, marró, groc, taronja..."

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"La muntanya del costat de casa meva. Puc trobar bancs, arbres, una ermita i una mica d'escombraries."

6. Creus que un jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"Considero que sí, perquè gràcies al jardí estan en contacte amb la natura, ja que allà hi haurà arbres, plantes i elements naturals."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un jardí

4.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

No.

Justificació

"No li escriuria cap carta d'amor a una pedra, ja que al no ser un ésser viu, no em sortiria dir-li res."

9. Quines emocions associes a la natura?

Alegria i tranquil·litat.

Informant 12 (I12)

1. On vius habitualment?

Entorn urbà.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

2.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"Tinc poca relació amb la natura, ja que no soc una persona a qui li agradi molt, però és veritat que m'agrada la calma i la relaxació que transmet."

4. Quins colors associes a la natura?

Verd i marró.

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"La Mola i el Llac Petit. Hi ha un llac, roures, diferents arbres, flors, arbustos, molsa, pedres i pinyes."

6. Creus que un jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"Un jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura, ja que poden veure créixer les plantes, les flors, regar-les i cuidar-les perquè puguin créixer correctament."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un jardí

3.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

No.

Justificació

"Preferiria fer-li una carta a algú que estimo."

9. Quines emocions associes a la natura?

Calma i tranquil·litat.

Informant 13 (I13)

1. On vius habitualment?

Entorn urbà.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

2.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"M'agrada anar a caminar a la muntanya amb el gos o amb els amics i la família, però no m'apassiona estar-hi molta estona ni els insectes. A més, als meus pares els apassionen les plantes i tenim un hort."

4. Quins colors associes a la natura?

Verd, negre, marró, groc i gris.

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"Molsa, pedres, sorra, arbres, flors, pinyes, insectes, brossa, Pedraforca."

6. Creus que un jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"Pot semblar molt superficial, però depèn de com sigui aquest jardí. Pot servir, ser útil. Es poden treballar els elements naturals i els diferents arbres."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un jardí

3.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

No.

Justificació

"No sé trobar-li el sentit, potser si el sabés, ho faria."

9. Quines emocions associes a la natura?

Tranquil·litat, pau i calma.

Informant 14 (I14)

1. On vius habitualment?

Entorn urbà.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

3.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"El meu vincle amb la natura és perquè a la meua família li agraden les plantes i, personalment, m'agrada anar a caminar quan tinc algun problema i em poso música."

4. Quins colors associes a la natura?

Verd, marró, groc i vermell.

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"Pals, fulles, arbres, molsa, pedres, terra, ocells, animals."

6. Creus que un jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"Perquè poden crear diferents experiències vivencials, com plantar o regar, que faran que el vincle sigui més significatiu."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un jardí

4.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

No.

Justificació

"Perquè és un objecte sense vida i considero que no serviria de res."

9. Quines emocions associes a la natura?

Calma, tranquil·litat i pau.

Informant 15 (I15)

1. On vius habitualment?

Entorn urbà.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

2.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"Tinc un vincle molt superficial, no acostumo a anar-hi, però quan hi vaig ho disfruto. A més, a la meua mare li encanta la natura i a casa tinc moltíssimes plantes i arbres. Tot i això, m'agradaria poder gaudir més de la natura."

4. Quins colors associes a la natura?

El verd i el marró.

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"La Mola. Podem trobar arbres, fulles, troncs, pinyes, molsa, un ambient molt tranquil i animals."

6. Creus que un Jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"Perquè gràcies al jardí poden començar a familiaritzar-se amb la natura, veient com cuiden el seu entorn."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un Jardí

4.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

No.

Justificació

"Perquè no sento amor cap a una pedra."

9. Quines emocions associes a la natura?

Tranquil·litat i seguretat.

Informant 16 (I16)

1. On vius habitualment?

Entorn urbà.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

3.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"Visc en una zona on hi ha un bosc. A casa tinc una part de natura: arbres, camps i hort. A més, per venir a la universitat vinc per un camí on bona part és natural. I, per últim, la meua àvia té una casa a un poble de Lleida on tot és natura. Allà passo gran part dels meus estius. Quan necessito desconnectar del món actual, m'agrada marxar a zones de bosc per no escoltar res més que natura."

4. Quins colors associes a la natura?

Verd, blau i marró.

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"Al meu jardí trobo pedres, arbres fruiters, plantes i flors, sorra, avets i pins, i animals: ocells, marietes, formigues, etc."

6. Creus que un Jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"Però ha de ser un jardí el més natural possible, amb elements reals que es poden trobar."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un Jardí

3.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

Sí.

Justificació

"Perquè una pedra pot tenir un significat figurat. És a dir, pot ser una pedra per la qual passes molts cops i et recorda alguna cosa. La pedra pot significar un obstacle i que, per molt que sempre caiguis en aquell obstacle, cada vegada et vas fent més fort."

9. Quines emocions associes a la natura?

Alegria i calma.

Informant 17 (I17)

1. On vius habitualment?

Entorn urbà.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

3.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"Crec que no tinc ni molt ni poc vincle amb la natura, perquè en la meua rutina diària no faig res que impliqui la natura. Però de vegades m'agrada fer excursions a la muntanya o anar al meu poble, que està a Terol."

4. Quins colors associes a la natura?

Verd, blau, groc, taronja i marró.

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"El meu poble a Terol: ovelles, camps i àguiles."

6. Creus que un jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"De petita m'agradava anar a l'hort de l'escola a fer diferents activitats."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un jardí

5.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

No.

Justificació

"Perquè no tinc cap sentiment cap a ella."

9. Quines emocions associes a la natura?

Tranquil·litat, sentir-se lliure i relaxació.

Informant 18 (I18)

1. On vius habitualment?

Entorn rural.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

4.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"La natura em transporta a la meua infància, ja que acostumava a anar-hi molt amb la meua família. M'aporta un vincle de seguretat i tranquil·litat on puc connectar amb mi mateixa, els altres i el meu entorn. Quan em sento molt estressada, vaig a fer un passeig per la natura per tranquil·litzar-me."

4. Quins colors associes a la natura?

Verd, marró, groc, rosa, vermell, blau...

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"Quan era petita anava a una riera amb la meua mare i els meus cosins, on hi havia bassals, molta vegetació, desnivells, flors, ocells, etc."

6. Creus que un jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"Perquè les activitats a la natura són favorables pels infants i fan que el seu vincle sigui millor, tant amb ells mateixos com amb els altres i amb l'entorn."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un jardí

4.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

No.

Justificació

"Perquè no tinc un vincle afectiu amb ella com perquè em surtin alguns sentiments."

9. Quines emocions associes a la natura?

"Tristesa – quan estic trista hi vaig –, tranquil·litat i alegria quan vaig a fer un passeig en companyia."

Informant 19 (I19)

1. On vius habitualment?

Entorn urbà.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

3.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"Jo visc a Mollet del Vallès. Allà tenim el parc natural de Gallecs i m'agrada anar-hi a passejar i visualitzar els elements que el caracteritzen. A més, quan canvia l'època de l'any, és espectacular veure els canvis."

4. Quins colors associes a la natura?

Verd, groc, marró i vermell.

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"Fulles, arbres, sorra, molsa, insectes i olor de natura."

6. Creus que un jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"Gràcies a les cures del jardí i als elements que integra, com arbres, etc., es pot fomentar el respecte i la cura cap a la natura."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un jardí

4.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

No.

Justificació

"Jo no escriuria una carta d'amor, però és cert que aquesta activitat de reflexió pot generar sentiments cap a la natura."

9. Quines emocions associes a la natura?

Calma, tranquil·litat, serenitat i pau.

Informant 20 (I20)

1. On vius habitualment?

Entorn rural.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

4.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"La natura sempre ha estat un lloc segur per mi, que em fa connectar amb mi mateixa i em fa sentir viva. Crec que l'aprecio i admiro molt, i m'agrada passar-hi el màxim de temps possible."

4. Quins colors associes a la natura?

Marró, verd, groc, blau, gris i taronja.

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"Flors, herba i arbres."

6. Creus que un jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"Considero que sí, ja que un jardí està format per elements naturals i per mi és l'únic requisit per poder connectar amb la natura."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un jardí

5.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

Sí.

Justificació

"Tots els elements naturals són admirables i mereixen amor."

9. Quines emocions associes a la natura?

Felicitat i tranquil·litat.

Informant 21 (I21)

1. On vius habitualment?

Entorn urbà.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

3.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"Visc al costat d'un parc molt gran i he crescut en ell."

4. Quins colors associes a la natura?

Taronja i marró.

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"Arbres, troncs i fulles."

6. Creus que un jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"Perquè pots fer activitats en el jardí."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un jardí

5.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

No.

Justificació

"Perquè no sento res cap a la pedra."

9. Quines emocions associes a la natura?

Tranquil·litat, pau i relaxació.

QÜESTIONARI FINAL

Informant 1 (POST)

1. On vius habitualment?

Entorn rural.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

4.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"És un vincle recíproc i mutu, on els dos es beneficien de la presència de l'altre. La sento un espai segur, però no es pot predir i he après que no podem controlar-ho tot. M'ha ajudat molt la relació amb aquesta."

4. Quins colors associes a la natura?

"Tots."

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"Blat, pedres, formigues, civada, canyes, arrels, branques, insectes."

6. Creus que un jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"Són part de la natura, per tant, els infants han de saber quina personalitat i característiques té la natura per créixer a nivell personal i pel que fa a la consciència del medi ambient."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un jardí

4.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

Sí.

Justificació

"Si aquesta pedra m'ha portat a alguna cosa, encara que sigui un pensament, val la pena."

9. Quines emocions associes a la natura?

Frustració, fascinació, calma, incertesa, motivació i amor.

Informant 2 (POST)

1. On vius habitualment?

Entorn urbà.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

3.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"El meu vincle amb la natura és l'estàndard, ja que passejo per la muntanya de tant en tant i visito el jardí de davant de casa meva cada cop que entro i surto."

4. Quins colors associes a la natura?

Verd, lila, blau, marró, rosa, taronja, groc, blanc i vermell.

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"Jasmí, pedres, oliver, banc de fusta, bancs de pedra, roses, pi, arbre de lloret."

6. Creus que un jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"Perquè és un espai molt proper a ells, ja que és un espai que molts infants es poden trobar amb facilitat. A més, és un espai en què pots formar un vincle afectiu."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un jardí

4.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

No.

Justificació

"Perquè la pedra és un ésser no viu i no disposa d'ànima, la qual pugui sentir sentiments cap a ella."

9. Quines emocions associes a la natura?

Pau, tranquil·litat, perill, amor i alegria.

Informant 3 (POST)

1. On vius habitualment?

Entorn urbà.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

4.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"Per mi la natura és una part essencial del meu propi jo, on neix la base de la meua creativitat, part fonamental de la meua connexió amb el jo més interior."

4. Quins colors associes a la natura?

Marró, verd, groc, blau, vermell i taronja.

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"Pedres, arbres, flors, verdures, animals, insectes, sorra, sorolls de cant d'ocells i el vent."

6. Creus que un jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"Ja que és una manera de connectar amb un món real que es lliga amb la seva identitat."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un jardí

4.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

Sí.

Justificació

"Per mi qualsevol cosa natural és una font d'inspiració per a qualsevol art, fins i tot per al de l'escriptura, que és capaç de connectar-se amb la part més emocional."

9. Quines emocions associes a la natura?

Tranquil·litat, calma, sentiment, comunitat i enyorança.

Informant 4 (POST)

1. On vius habitualment?

Entorn urbà.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

3.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"Tinc un vincle parasocial. M'encanta la natura i quan hi vaig ho disfruto moltíssim, però vivint a Barcelona és difícil tenir una relació constant."

4. Quins colors associes a la natura?

"Les tonalitats de verd, encara que també el groc i el blau."

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"Un riu, arbres, pedres, pals, terra, el soroll dels grills, molts insectes per tot arreu, etc."

6. Creus que un jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"Sobretot si venen d'un entorn urbà; al poder veure-la i manipular-la podran entendre-la millor."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un jardí

4.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

Sí.

Justificació

"Pot ser molt inspirador humanitzar i donar ànima a un ésser no viu."

9. Quines emocions associes a la natura?

La calma i la felicitat.

Informant 5 (POST)

1. On vius habitualment?

Entorn urbà.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

3.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"Des de petita vaig al centre excursionista del meu poble. Ara ja fa temps que no hi vaig, ja que visc a Cerdanyola del Vallès, però quan vaig a Sant Feliu de Guíxols, al mar, al meu poble, estic molt en contacte."

4. Quins colors associes a la natura?

Verd, taronja, blau i marró.

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"El mar i el far, el salvament, el pont, l'espigó i els barcos."

6. Creus que un jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"Pot fer que els infants es reconnectin i trobin un lloc de tranquil·litat."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un jardí

4.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

No.

Justificació

No justifica la resposta.

9. Quines emocions associes a la natura?

Tranquil·litat, relax, pau i calma.

Informant 6 (POST)

1. On vius habitualment?

Entorn urbà.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

4.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"El meu vincle amb la natura es basa en el respecte, fonamentalment. M'acompanya en el meu dia a dia, atès que visc envoltada d'ella."

4. Quins colors associes a la natura?

Verd, blau, gris, marró i blanc.

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"Pedres, herbes, plantes, insectes, ocells, arbres i camins."

6. Creus que un jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"Sí, perquè no deixa de ser natura, però no seria el mateix que estar en contacte diari amb un bosc, per exemple."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un jardí

4.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

No.

Justificació

"Considero que no és un ésser viu; en canvi, a un arbre sí."

9. Quines emocions associes a la natura?

Tranquil·litat i afecte.

Informant 7 (POST)

1. On vius habitualment?

Entorn rural.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

4.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"Visc en un entorn ple de muntanyes i molt rural. Des de petita he anat per la muntanya i pels camps del meu poble, per tant, és molt normal veure'm envoltada i bruta de natura i elements naturals."

4. Quins colors associes a la natura?

Verd, groc, marró i taronja.

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"Terra, pedres, oliveres, arbres, muntanya, cases, núvols, el cel, el sol, vinyes i insectes."

6. Creus que un jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"Perquè poden viure en primera persona totes les coses relacionades amb la natura, per tant, aprendre d'una manera vivencial i experimental."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un jardí

5.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

No.

Justificació

"Perquè no em sentiria ni escoltaria la meua carta."

9. Quines emocions associes a la natura?

Tranquil·litat, llibertat, calma i felicitat.

Informant 8 (POST)

1. On vius habitualment?

Entorn urbà.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

3.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"Vaig poc a la natura. Potser un cop al mes vaig a la muntanya, però viure a la ciutat em costa més."

4. Quins colors associes a la natura?

Verd, blau, lila, rosa, groc i taronja.

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"Gespa, flors, núvols, animals, insectes, arbres i plantes."

6. Creus que un jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"Perquè està a l'aire lliure, activa els vincles naturals, poden experimentar, tocar i sentir."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un jardí

4.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

No.

Justificació

"Perquè penso que no té sentiments i tu escrius una carta a algú amb qui comparteixes sentiments."

9. Quines emocions associes a la natura?

Llibertat, alegria, pau i calma.

Informant 9 (POST)

1. On vius habitualment?

Entorn rural.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

4.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"El meu poble està rodejat de camps i, al sortir de casa, el primer paisatge que veig són camps i muntanyes. M'agrada molt sortir a passejar pel camp amb el meu gos i veure com corre lliurement, ja que a mi em transmet el mateix."

4. Quins colors associes a la natura?

Marró, verd, blau, taronja i groc.

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"Arbres, muntanya, herba, flors, pedres i sorra."

6. Creus que un jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"Podem prendre consciència de la importància de cuidar un entorn natural i apreciar els elements naturals com ara flors o gespa."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un jardí

4.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

No.

Justificació

"No li escriuria perquè no la podria llegir i sentiria que perdo el temps."

9. Quines emocions associes a la natura?

Llibertat, tranquil·litat, pau i alegria.

Informant 10 (POST)

1. On vius habitualment?

Entorn urbà.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

3.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"Visc en un poble que està envoltat de camp i bosc, però no surto molt a passejar per allà. Només surto a caminar pel bosc quan passejo el meu gos."

4. Quins colors associes a la natura?

Verd i marró.

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"Arbres, flors, animals, gent, plantes, pedres, insectes, camins, casetes, rius i bancs."

6. Creus que un jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"Perquè un infant al jardí connecta directament amb elements de la natura, manipula i experimenta allà."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un jardí

5.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

No.

Justificació

"No, perquè no té sentiments, però escriure una carta a una pedra et pot servir per desfogar-te i explicar els sentiments sense que ningú ho sàpiga."

9. Quines emocions associes a la natura?

Felicitat i pau.

Informant 11 (POST)

1. On vius habitualment?

Entorn rural.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

4.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"El meu vincle amb la natura és bastant fort. M'agrada caminar per la muntanya amb el meu gos i perdre'm pels seus arbres. M'agrada olorar l'aire fresc."

4. Quins colors associes a la natura?

"El color que associo més a la natura és el verd, però també hi ha el marró, el groc i el taronja."

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"L'entorn natural que més em és familiar és la muntanya del costat de casa meva. Està plena d'arbres, amb un camí perquè hi vagis caminant o amb bicicleta, i passen els cavalls."

6. Creus que un Jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"Crec que sí, perquè viure tot el que et pot donar el jardí, explorar els seus racons, et crea un vincle amb aquesta natura."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un Jardí

4.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

No.

Justificació

"No em surt escriure-li una carta d'amor a una pedra, perquè aquest element no em transmet gaire. Potser a una flor sí, però la pedra per mi és bastant avorrida i no sabria gaire què dir-li."

9. Quines emocions associes a la natura?

"Jo la natura l'associo amb alegria, pau i tranquil·litat, ja que per mi la meva muntanya és casa, una llar."

Informant 12 (POST)

1. On vius habitualment?

Entorn urbà.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

3.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"El meu vincle amb la natura és força positiu, ja que cada cap de setmana vaig a caminar pel Llac Petit a Terrassa i m'agrada veure la natura, el paisatge, els sons dels animals i el camp."

4. Quins colors associes a la natura?

El color verd.

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"Arbres, fulles, pins, herba, ocells, orenetes, pedres, trèvols, flors, plantes i persones caminant."

6. Creus que un Jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"Penso que els infants aprenen i gaudeixen d'espais a l'aire lliure com pot ser el jardí i es pot activar pel fet de ser un entorn sensorial i potent."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un Jardí

5.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

No.

Justificació

"No, ja que no sabria expressar el que sento."

9. Quines emocions associes a la natura?

Tranquil·litat, pau, relaxació i aventura.

Informant 13 (POST)

1. On vius habitualment?

Entorn urbà.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

4.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"Acostumo a anar-hi, però de manera superficial. És a dir, no m'endinso tampoc gaire, simplement passejo. De petita potser sí que hi anava més amb la família."

4. Quins colors associes a la natura?

Groc, taronja, vermell, rosa, verd, marró i negre.

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"Branques, pinyes, escorça, arbres, flors, bolets, espàrrecs, males herbes, animals, fulles i pedres."

6. Creus que un jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"És un primer contacte amb elements naturals, tot i que de manera reduïda."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un jardí

5.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

No.

Justificació

"No és cap element per qui tingui sentiments."

9. Quines emocions associes a la natura?

Calma, pau, tranquil·litat i lleugeresa.

Informant 14 (POST)

1. On vius habitualment?

Entorn urbà.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

3.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"El vincle que tinc amb la natura és per desconnectar. Sovint hi vaig per reflexionar. També hi vaig per passejar amb el meu gos, amb música i relaxar-me."

4. Quins colors associes a la natura?

Marró, verd, groc, taronja i vermell.

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"Arbres, flors, fulles, pals, gespa, soroll d'ocells, brossa, brutícia, aigua..."

6. Creus que un jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"Perquè d'alguna manera podem trobar els elements que trobem al camp. Per tant, estan tenint una relació amb aquest i formant un vincle."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un jardí

3.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

No.

Justificació

"Perquè és un ésser no viu i penso que no podria expressar-li cap cosa o no sabria què dir-li. O potser no ho faria perquè no tindria cap resposta, llavors no tindria sentit."

9. Quines emocions associes a la natura?

Tranquil·litat, pau, expressió, relaxació, felicitat i tristesa.

Informant 15 (POST)

1. On vius habitualment?

Entorn urbà.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

3.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"El vincle que tinc amb la natura el tinc només els caps de setmana. Acostumo a anar a caminar al camp amb la meua família. A més, tinc un poble a l'estiu a Eixu que està entre muntanyes."

4. Quins colors associes a la natura?

Verd, blau i marró.

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"Arbres, flors, animals, insectes, arbusts i elements dels arbres com pinyes."

6. Creus que un jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"És una manera per poder tenir un primer contacte amb la natura. També podem començar a tenir certes nocions de la cura i dels elements."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un jardí

5.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

No.

Justificació

"No tinc sentiments cap a una pedra, llavors no sabria què dir-li."

9. Quines emocions associes a la natura?

Tranquil·litat, pau, relaxació i aventura.

Informant 16 (POST)

1. On vius habitualment?

Entorn urbà.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

4.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"Encara que visc en un entorn urbà, tinc la sort de viure en una zona amb bosc. A casa meua tenim arbres, flors, plantes i hort. A més, la meua padrina té una casa en una zona rural, envoltada de muntanyes i que és el meu lloc preferit per desconnectar a l'estiu."

4. Quins colors associes a la natura?

Verd, marró, blanc i rosa.

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"Al petit bosc que hi ha al costat de casa meua hi ha arbres, plantes, flors i fauna: animals com conills, llebres, ocells, porcs senglars i varietat de petits insectes."

6. Creus que un jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"Perquè segurament la gran majoria d'aquests infants viuran en zones urbanes i és molt possible que el seu contacte amb la natura sigui nul."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un jardí

4.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

Sí.

Justificació

"Perquè aquesta pedra pot ser el meu obstacle en la vida, però també el meu impuls per continuar lluitant pel que vull."

9. Quines emocions associes a la natura?

Alegria, soledat, tristesa i amor.

Informant 17 (POST)

1. On vius habitualment?

Entorn urbà.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

3.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"Vaig al meu poble a Terol cada estiu i m'agrada estar allà i fer passejades."

4. Quins colors associes a la natura?

Verd, groc, blau i marró.

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"El meu poble: cases petites i antigues, molts arbres, muntanyes, animals de granja, animals que viuen a les muntanyes, pedres, plantes i flors."

6. Creus que un jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"De petita m'agradaven el jardí de l'escola i fer activitats relacionades amb la natura."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un jardí

4.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

No.

Justificació

"Perquè la pedra no té sentiments."

9. Quines emocions associes a la natura?

Calma, tranquil·litat, pau i incertesa.

Informant 18 (POST)

1. On vius habitualment?

Altres: poble petit, no urbà però tampoc rural.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

4.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"Quan em sento malament m'agrada anar a la natura i fer un passeig i desconnectar. Per mi és un lloc de confiança i un lloc segur que em deixa expressar-me sense paraules."

4. Quins colors associes a la natura?

Verd, blau, marró, groc i vermell.

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"Arbres, bassals, flors, plantes, ocells i camins de terra."

6. Creus que un jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"Pot tornar-se un lloc segur per a ells on adquirir coneixement."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un jardí

4.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

No.

Justificació

"No tinc cap sentiment cap a una pedra."

9. Quines emocions associes a la natura?

"Tranquil·litat, calma, seguretat, tristesa i alegria, segons com estigui. Si estic trista, hi vaig per desconnectar i després em sento alegre."

Informant 19 (POST)

1. On vius habitualment?

Entorn urbà.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

4.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"Visc a Mollet del Vallès, una ciutat envoltada d'un parc natural anomenat Gallecs, i des de ben petita sempre he fet petites escapades. M'agrada envoltar-me d'arbres, ocells i els elements provinents del medi."

4. Quins colors associes a la natura?

Verd, groc i blau.

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"Arbres, flors, insectes, fulles, sorra, pedres, fang i matolls."

6. Creus que un Jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"Els infants es troben descobrint l'entorn que els envolta, i és per aquest motiu que un jardí generarà nous estímuls fonamentals per a un futur pròxim."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un Jardí

5.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

No.

Justificació

"Considero que escriure la carta a la pedra no m'aportaria cap resultat significatiu, ja que no obtindria cap resposta."

9. Quines emocions associes a la natura?

Tranquil·litat, serenitat, alegria i pau.

Informant 20 (POST)

1. On vius habitualment?

Entorn rural.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

5.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"Per mi la relació que tinc amb la natura és de complicitat i admiració. Ella em dona tranquil·litat, inspiració i un lloc segur on jo l'admiro, la respecto i li faig companyia."

4. Quins colors associes a la natura?

Verd, groc, taronja, rosa, blau, gris, vermell, marró i violeta.

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"Herba, flors, arbres, fulles, arbustos, insectes, roure, alzina, pi i pedres."

6. Creus que un Jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"Sí, perquè un jardí és natura i, per tant, enforteix el vincle dels infants amb la natura."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un Jardí

5.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

Sí.

Justificació

"Una pedra és un element natural que pot ser perfectament font d'inspiració. Es mereix admiració, amor i respecte, com tots els elements naturals."

9. Quines emocions associes a la natura?

Tranquil·litat, amor i pau.

Informant 21 (POST)

1. On vius habitualment?

Entorn urbà.

2. Valora de l'1 al 5 el vincle que tens amb la natura

3.

3. Defineix en quatre línies el vincle que tens amb la natura

"A Rubí hi ha molts boscos i habitualment passejo el gos."

4. Quins colors associes a la natura?

Verd i marró.

5. Pensa en un entorn natural que et sigui familiar i enumera els elements que hi trobes

"Sorra, sol i aigua."

6. Creus que un jardí pot activar el vincle dels infants amb la natura?

Sí.

Justificació

"Podem aprendre moltes coses a través de la natura."

7. Valora de l'1 al 5 com pot afectar pedagògicament habitar un jardí

5.

8. Li escriuries una carta d'amor a una pedra?

No.

Justificació

"No entendria el que estic sentint."

9. Quines emocions associes a la natura?

Tranquil·litat, pau i connexió.

montse mármol
juny 2026